

Ateneu Santcugatenc
Avinguda de Gràcia, 16
08172 Sant Cugat del Vallès
936 745 195
www.ateneu.cat
institucional@ateneu.cat

L'Ateneu Santcugatenc.

Memòria d'activitats 2017

Índex

Introducció	3
Objectius i fins socials	4
Cultura i formació	
Cursos i tallers	9
Activitats Culturals	15
Concurs de Pessebres	25
Suport a l'associacionisme	
Espai d'entitats	31
Cohesió, acció social i qualitat de vida	
Espai de lleure	34
Oficina del Voluntariat	41
Joves Jubilats	44
Tallers d'Estudi Assitit	52
Llengua catalana i acollida	
Català per a tothom	54
EcoAteneu Sensibilització ambiental i sostenibilitat	
Mercat de Pagès	64
Horts urbans	66
Mercat de 2a Mà	70

Introducció

L'Ateneu Santcugatenc va ser creat l'any 1956 per un grup de ciutadans santcugatencs afeccionats al col·leccionisme, la numismàtica, la medallística i la filatèlia. L'any 1977 fou registrat com associació sense ànim de lucre amb la finalitat de fomentar també l'expansió artística, científica i/o la divulgació cultural, promovent el seu màxim desenvolupament i facilitant els coneixements que sobre aquestes matèries requereixin els seus associats/des. Amb el pas dels anys va anar incorporant als seus estatuts nous fins socials relacionats amb la cultura, l'associacionisme i el lleure, entre d'altres.

Des de la tardor de 1998, enguany fa 20 anys, desenvolupa un programa de cursos i tallers de manera ininterrompuda i amb una bona acceptació per part de la ciutadania. L'entitat té la capacitat d'organitzar un programa trimestral de 120 disciplines diferents que posa a disposició de la població més de 2000 places de formació i lleure. La xifra d'ocupació del darrer exercici, només en aquest projecte, ha estat de 3.651 inscripcions.

L'Ateneu realitza un seguit d'activitats socioculturals en diversos àmbits com: l'envelliment actiu, la salut mental, el foment de la lectura, la lluita contra el fracàs escolar, el foment de la llengua catalana, el voluntariat, la gastronomia, la cultura popular...

O també activitats de sensibilització ambiental i promoció del consum responsable, ecològic, de proximitat i la reducció de residus, com el Mercat de Pagès, els horts urbans o els Mercats de 2a mà.

A més a més el fet de disposar d'un edifici al centre de la ciutat, obert a la ciutadania i a les entitats, permet gaudir d'espais de trobada i relació, exposicions, concerts, xerrades i conferències, presentacions de llibres, reunions i/o assajos entre d'altres esdeveniments socials i culturals.

Objectius i fins socials

D'aquells primers objectius marcats l'any 1956, els canvis i ampliacions per a l'adaptació als nous temps, necessitats de la ciutat i motivacions dels socis i sòcies ha estat una constant, mostra de l'interès de l'entitat i la seva gent per seguir sent un referent en el teixit associatiu de Sant Cugat.

A la darrera actualització dels seus estatuts, el 17 de maig de 2016, els socis i sòcies de l'entitat varen definir els objectius i fins socials de l'entitat tal i com queden recollits a continuació:

Cultura

- Difusió, promoció, recerca i creació cultural en tot el seu ampli espectre.
- Garantir l'accés de tota la població a les arts, humanitats, ciència i coneixement.
- Promoció i foment de la lectura i de les arts literàries.
- Contribuir al desenvolupament cultural de la ciutat de Sant Cugat.
- Facilitar i promocionar l'exhibició cultural d'artistes de Sant Cugat posant especial atenció en els i les joves creadors/es.
- Vetllar per al coneixement, difusió i manteniment de la cultura tradicional i popular santcugatenc i catalana.
- Promoció de la cultura gastronòmica.

Llengua catalana

- Afavorir el desenvolupament de la llengua catalana en tots els àmbits.
- Facilitar el coneixement de la llengua catalana i la seva riquesa lingüística.
- Promocionar l'ús social de la llengua catalana, especialment entre la ciutadania nouvinguda.

Formació, cursos i tallers

- Garantir l'accés a la formació multidisciplinar en temps de lleure.
- Complementar els coneixements en els àmbits intel·lectual, cultural, artístic i de les aptituds personals, en el desenvolupament del bé col·lectiu.
- Promoure la formació per facilitar l'accés al mercat laboral i la millora curricular.

Cohesió, acció social i qualitat de vida

- Contribuir a la cohesió social i millora de la qualitat de vida al municipi.
- Contribuir a fomentar la relació i convivència ciutadana esdevenint espai obert d'activitats culturals i de lleure.
- Fomentar l'envelliment actiu entre les persones grans del nostre municipi.
- Facilitar la plena integració de les persones estrangeres tot afavorint les relacions socials, el coneixement mutu i de l'entorn i l'aprenentatge de la llengua catalana.
- Garantir i normalitzar la participació en activitats culturals, de lleure i/o al teixit associatiu de persones amb risc d'exclusió social.
- Lluitar contra el fracàs escolar.
- Realitzar formació i accions per a la recerca de feina.

Igualtat

- Promoure el desenvolupament personal i comunitari de la població de Sant Cugat des de la perspectiva de gènere.
- Introduir la perspectiva de gènere en la planificació cultural i de lleure.

- Potenciar la participació de les dones en la vida associativa del municipi.
- Visibilitzar i promoure el coneixement de les creacions i aportacions de les dones en els àmbits social i cultural.
- Crear espais d'interrelació i generació de recursos per a les dones.
- Potenciar la formació continuada de les dones, tant en l'àmbit professional com del lleure.
- Fomentar l'intercanvi generacional, l'envelliment actiu i la promoció de la salut.

Infants i Joves

- Treballar la socialització, la participació activa, el compromís i responsabilitat amb els infants i joves, fent que tinguin un espai per a proposar i decidir el curs de l'activitat.
- Possibilitar l'adquisició d'estratègies, destreses i procediments que permetin desenvolupar l'autonomia global dels infants i joves i les capacitats per prendre decisions.
- Apropar els infants i joves a la diversitat cultural, treballant a través de les activitats els valors necessaris per a la bona convivència amb tothom.
- Posar a l'abast dels infants i joves nous coneixements, experiències de descoberta i relació amb els altres i nous interessos.
- Fer conèixer la realitat de les entitats i les opcions de lleure alternatiu que s'hi pot trobar.

Associacionisme, civisme, participació ciutadana i valors democràtics

- Suport i promoció de l'associacionisme, el civisme, la participació ciutadana i els valors democràtics.

- Oferir a la ciutadania els locals socials de l'entitat com a lloc de trobada, formació, creació i informació.
- Potenciar l'activitat col·lectiva, cohesionant i dotant de valors socials i cívics la comunitat santcugatenc.
- Garantir espais i recursos a les iniciatives i activitats que, d'acord amb els fins de l'Ateneu, es desenvolupin des d'altres associacions i/o col·lectius de veïns i veïnes de Sant Cugat.
- Donar suport a nous col·lectius i contribuir a la seva consolidació.
- Impulsar, participar i treballar en els diferents espais col·lectius creats des de l'administració i/o societat civil per a la consecució de fins socials i en benefici de la comunitat santcugatenc.

Sensibilització ambiental i Sostenibilitat

- Fomentar el coneixement i el respecte pel medi ambient.
- Promocionar el consum ecològic i responsable.
- Promocionar la reducció dels residus. Sensibilitzar sobre la necessitat de Reduir, Reutilitzar, Reciclar i Repensar
- Fomentar l'estalvi energètic i altres accions de lluita contra el canvi climàtic.

Cooperació i Solidaritat

- Treballar en el camp de la Cooperació i la Solidaritat Internacional com a Organització No Governamental per al Desenvolupament (ONGD).
- Contribuir al desenvolupament dels països del sud, fent èmfasi en el foment de la Pau i l'eradicació de la pobresa.
- Sensibilitzar la ciutadania de Sant Cugat sobre la realitat dels països en vies de desenvolupament, les desigualtats en les relacions nord-sud, els conflictes i les vies de resolució.

Per aconseguir les seves finalitats, l'associació realitza les activitats següents:

- Programació estable de formació, cursos i tallers.
- Activitats de voluntariat tant en projectes propis com d'altres entitats o administracions.
- Acollida, suport i assessorament de col·lectius i d'entitats.
- Exposicions, conferències, recitals, presentacions, xerrades, tast, cartelleres...
- Intercanvi de llibres i grups de lectura.
- Atenció i lleure per a col·lectius amb risc d'exclusió.
- Realitzar i participar activament en programes d'acollida i integració.
- Plans d'ocupació i assessorament per a la recerca de feina així com d'altres accions per a l'accés al mercat laboral.
- Organització del Mercat de Pagès de productes agroecològics així com d'altres mercats o fires.
- Presència activa en els espais de participació ciutadana de les administracions i de la societat civil.
- Investigació, recerca i divulgació sociocultural.
- Gestió d'equipaments de caràcter cívic i/o sociocultural.
- Gestió de projectes i programes de caràcter cívic i/o sociocultural.

De les activitats de l'associació en compliment dels seus fins socials, **en queda exclòs expressament tot ànim de lucre.**

A continuació trobareu les activitats més destacades que l'Ateneu està realitzant en l'actualitat.

Cultura i formació

Cursos i Tallers

L'Ateneu organitza des fa ja **20 anys** un programa de cursos i tallers amb més de **120 especialitats diferents**. Aquesta important varietat permet a dia d'avui organitzar al voltant de **200 cursos** trimestrals que ofereixen a la ciutadania unes **2000 places** de formació i lleure cada trimestre.

La programació trimestral s'organitza en 14 grans àrees: Bricolatge i jardineria, Benestar: cos i ment, Idiomes, Formació, Dansa, Coneixements i lleure, Recursos i manualitats, Cuina i gastronomia, Informàtica i Internet, Infants, Humanitats, Narrativa i literatura i Fotografia. A partir de setembre del 2017 hem obert una altra àrea: Espai família, que teníem encabida dins de Benestar però que ha anat creixent fins a esdevenir una àrea pròpia amb activitats familiars de tot tipus.

Dintre de cada àrea hi trobem diferents modalitats que es concreten en **668 cursos diferents programats l'any 2017**. Les disciplines s'ofereixen en els esmenats àmbits, cal dir, però, que la constant innovació i la dinàmica dels propis professors i usuaris fan que aquest llistat presenti novetats a cada trimestre.

Aquesta programació trimestral s'organitza de gener a març, d'abril a juny i d'octubre a desembre i en diferents formats com cursos, tallers, monogràfics, sortides o tastos. Durant els mes de juliol la proposta d'activitats s'organitza amb caràcter intensiu. Es publiquen 31.000 programes cada trimestre, 20.000 dels quals s'encarten TOT Sant Cugat abans de cada un dels períodes d'inscripció, amb la resta es fa una distribució per comerços i equipaments de la ciutat i també per bustiada.

El públic a qui es dirigeix l'activitat va des dels infants fins a la gent gran, adaptant algunes de les disciplines a les característiques i necessitats d'algunes franges d'edat o de col·lectius amb dificultats.

Els acords amb l'escola Traç, els laboratoris LabG2, el Consorci per a la Normalització Lingüística i l'acadèmia Art Typing, permeten a l'Entitat oferir amb **titulació oficial** els cursos de Monitor de Lleure, Manipulador d'aliments i seguretat alimentària, Al·lèrgies alimentàries, Català Inicial i el Certificat acreditatiu de velocitat i precisió en mecanografia).

Dues vegades cada any, el mes de juny i el mes de desembre, s'envien als alumnes unes enquestes de valoració general, dels cursos, professors i del funcionament general de la casa. L'objectiu és recollir propostes, suggeriments o queixes que ens ajudin a millorar. Fins al 2015 es feien les enquestes en paper però a partir del 2016 s'ha començat a fer les enquestes *online*, amb aquest nou procediment s'estalvia una gran quantitat de paper i la informació es recull directament en un full excel, això agilitza molt el procés de buidatge i d'anàlisi dels resultats.

Aquest any 2017 s'ha consolidat l'ús i el funcionament de la nova base de dades de l'entitat implantada el 2016, i que fa també les funcions d'inscripció als cursos i activitats. La millora en aquest sentit ha estat la socialització de la informació i el fet que es pugui treballar en l'aplicació de manera simultània.

La xifra d'usuaris durant l'any 2017 al programa de cursos i tallers de l'Ateneu ha estat de **3651 inscrits** i de més de **500 cursos** realitzats, superant les expectatives inicials de 3000 usuaris.

-Resultats

Cursos i tallers 2017	gener-març	març-juny	juliol	oct.-des.	Total
Cursos realitzats	164	144	32	165	505
Alumnes totals	1126	989	183	1353	3651

Total alumnes any 2017: 3651

-Evolució inscripcions:

- 2014: 2.812
- 2015: 3.053
- 2016: 3.482
- **2017: 3.651**

-Modalitats i tipus de cursos:

Àrea	Cursos
BENESTAR COS I MENT	Relaxació conscient / Txi-kung / Pilates, / loga / Tai-txí / Gimnàstica hipopressiva / Empatia i autoempatia / Coaching / Meditació / Comunicació No Violenta: escoltar i parlar des del cor / Tonificació / loga en francès / Què és una constel·lació familiar? / Aprèn a gestionar l'estrès / Massatges adaptats per fer a casa / Gestió de conflictes / loga en francès / Pilates lúdic / Millora la teva memòria: mapes mentals / Acroïoga / L'atrapasomnis / Els mapes mentals coma tècnica d'estudi / Bodyjump / Gestió de conflictes / Meditació / Introducció a l'astrologia psicològica / loga: seqüència de les salutacions al sol / loga de al veu /
ESPAI FAMÍLIA	Xerrades gratuïtes Espai família, loga mares i nadons, loga embarassades, Gimnàstica hipopressiva postpart / Pilates postpart / Acroïga en família / Tallers per a pares i mares / Taller familiar d'hort urbà per a grans i petits / Country linedance per a tots les edats / Zumba en família / Taller familiar de percussió corporal.
IDIOMES	Anglès: nivells 0, 1, 2, 3, conversa nivell mitjà, nivell avançat, <i>Summertime</i> , Inicia't en l'anglès, Perfecciona el teu anglès. <i>Book club. English for emails</i> Italià, nivells 0, 1, 2 i 3 i conversa Francès: nivells 0, 1, 2, 3, conversa, comprensió i expressió oral, <i>Remise à niveau grammaticale</i> .

	<p>Alemany: nivell 0, 1, 2, 3</p> <p>Portuguès: nivell 0</p> <p>Català inicial, Català escrit inicial i avançat, Català conversa.</p>
DANSA	<p>Zumba / Ball de saló, nivell 1 , 2 / Balls llatins / Sevillanes / Country linedance nivell 1, 2, 3 / Dansa del ventre, nivell 1 i 2 / Ball de bot / Dansa jazz / Burlesque / Música d'ahir / Balls de plaça / Capoeira / Tango argentí / Fitdance</p>
CONEIXEMENTS I LLEURE	<p>Grafologia / Monogràfics de grafologia / Teatre social per a la sensibilització / Com fer un pessebre popular / Taller de cinema: com mirar una pel·lícula / Pintores llatinoamericanes / Taller de tests projectius.</p>
RECUROS I MANUALITATS	<p>Pintura al pastel / Tallers de mitja i ganxet / Costura bàsica / Art floral / Dibuix i tècnica al llapis / Aprèn a cosir a màquina / Patchwork / Patchwork de Nadal / Dibuix l carbonet / Alegria la teva taula d'estiu .</p>
INFORMÀTICA I INTERNET	<p>Photoshop / Twitter i Facebook / <i>Community manager</i> / Instagram / Seguretat a les xarxes socials i a Internet / Excel / Treu profit de la càmera del mòbil / Evernote.</p>
CUINA I GASTRONOMIA	<p>Taller de pa artesà / Iniciació a la cuina / Cuina vegetariana / Cuina vegana / Cuina en italià / Cuina asiàtica / La cuina de cada dia / Cuina de cap de setmana / Cuina creativa. Plats per sorprendre / Cuina de l'arròs / Coques de Sant Joan / Taller de pasta fresca / Cuina saludable i depurativa (detox) / Viatgem cuinant: destinació llatinoamèrica / Bei Kaffe& Kuchen, pastisseria en alemany / Aula del vi / Cuina de mercat / Monogràfics: Bacallà, Croquetes, Cuina de muntanya, Coques salades, Cuinem amb algues, Cuinem amb cereals, Foie, Postres sense sucre, Plats tradicionals amb toc modern, Tapes, Cuina a baixa temperatura,</p>

	Tècniques de cuina, Cuina de tardor, Magdalenes, Cuina de Nadal / Sucs verds / Taller de fermentació vegetal / Plats d'estiu / Cuina freda .
FORMACIÓ	Curs de formació en restauració i servei / Flors de Bach. Curs de formació en el sistema floral del Dr. Bach. Certificat de terapeuta floral / Curs de monitor de lleure infantil i juvenil (certificat oficial) / Curs de Manipulador d'aliments i seguretat alimentària (certificat oficial) / Curs de mecanografia.
INFANTS I JOVES	Cuina saludable per a infants i joves / Com es resol un cub de Rubik / Anglès per a joves / Ki-ku (Kinderkurs) Juguem en alemany / Capoeira per a infants / Ball de bot infantil / Fem un clic al Nadal (taller de fotografia per a joves) / Contacontes de Nadal / Taller de còmic / Taller d'escriptura creativa i animació lectora / Taller de cuina: comencem a cuinar.
NARRATIVA I LITERATURA	Taller de Contacontes / Taller d'escriptura creativa. Tècniques d'escriptura / Taller d'escriptura: com organitzar una novel·la / Taller de confecció d'una biblioteca domèstica / Taller de microrelats / Literatura llatinoamericana / Novel·la gràfica / Cinefòrum literari: literatura escrita per dones / escriptura creativa per a joves.
HUMANITATS	Música en el temps: històries de la música / Història de Catalunya / El catarisme, una societat avançada al seu temps / Dones, l'altra història / Introducció a la cultura de l'antic Egipte.
BRICOLATGE I JARDINERIA	Iniciació a l'agricultura urbana / Taller de jardineria / Taller familiar d'hort urbà / Restauració de mobles i tècniques decoratives.
FOTOGRAFIA	Foto, nivell 1 i 2 / Sortides fotogràfiques: fotografia d'espectacle, fotografia de natura, macrofotografia / Foto. Monogràfic de retrat / Foto. Monogràfic de

Ateneu Santcugatenc

Avinguda de Gràcia, 16
08172 Sant Cugat del Vallès
936 745 195

www.ateneu.cat

institucional@ateneu.cat

L'Ateneu

	paisatge / Ligthroom (retoc fotogràfic) / Monogràfic de foto nocturna / Foto joves: fes un clic al Nadal / Foto en blanc i negre.
--	---

Activitats Culturals

Els Estatuts de l'Ateneu recullen com un dels seus primers objectius i fins socials la difusió, promoció, recerca i creació cultural en tot el seu ampli espectre així com garantir l'accés de tota la població a les arts, humanitats, ciència i coneixement, i facilitar i promocionar l'exhibició cultural d'artistes de Sant Cugat.

Amb aquesta intenció l'Ateneu desenvolupa els seu programa d'Activitats Culturals que a dia d'avui recull les següents activitats:

Exposicions:

L'Ateneu ofereix a la Sala d'Actes de la seu de l'entitat per dur a terme una programació continuada d'exposicions i mostres d'art.

Sobre la programació de la sala d'actes, els socis i sòcies que ho desitgin, estudiants, artistes emergents o els propis alumnes de l'Ateneu o d'Entretallers (Tallers Municipals d'Art) tenen aquest espai a la seva disposició per a fer les seves exposicions individuals o col·lectives. Des de l'entitat volem contribuir a la difusió de tots aquells artistes, i de la seva obra, que de moment no tenen accés als circuits comercials d'art.

També les entitats que vulguin mostrar la seva activitat o projecte a través de mostres fotogràfiques o exposicions de sensibilització poden acostar-se a l'Ateneu i fer la seva proposta expositiva. Com es veurà més endavant una de les entitats que ha exposat enguany ha estat FIRART amb els que hem arribat a un acord perquè puguin realitzar una exposició col·lectiva a l'Ateneu cada any.

Atès l'elevat nombre de peticions per a la realització d'exposicions hem adaptat l'espai de trobada de l'Ateneu, a la planta baixa, com una sala B per a petites mostres així com també hem acollit exposicions en format roll up repartides pels diferents espais de la casa, diversificant així l'oferta cultural per a l'usuari i aprofitar al màxim les possibilitats del local de l'Ateneu.

Les exposicions que s'han programat durant el 2017 són les següents:

- Gener: 'Pintures 2016', de Jordi Costa
- Febrer: 'Por Favor, una mica de memòria històrica (1974-1978)', produïda pel Memorial Vázquez Montalbán
- Febrer: 'St. Antoni Abad, fotografies de Joan Cabanas Alibau', cedida per l'Ajuntament de Sant Cugat
- Març: 'Esclat de color', pintures d'Encarnita Frigols
- Març: 'Fes un "click" al Monestir', fotografies dels nois i noies d'entre 11 i 16 que van participar al curs gratuït "Fem un Click al Nadal" realitzat a l'Ateneu
- Març: 'Refugiats, per què?' De FundiPau i l'Ajuntament de Sant Cugat, cedida per l'Ajuntament
- Abril: 'Aires d'Irlanda', pintures de Glòria Corrons
- Abril: 'Poema visual l'Ateneu', projecte fotogràfic dels alumnes de foto avançat de l'Ateneu
- Maig: 'Cultures del món', dibuixos i pintures d'Elisabeth Quito. Exposició que participà de la Nit de l'art 2017
- Juny: 'Retorn d'un somni', pintures d'Ana Boixeda
- Juny: 'El gran banquet', exposició de pintura dels usuaris de l'Espai de Lleure de l'Ateneu (Lleure Social per a persones amb Trastorn Mental Sever)
- Juliol: Mostra de dibuixos del Grup de Dibuix de l'Ateneu, espai per a socis i sòcies
- Setembre: 'Pedra, fum i boira,' dibuixos d'Andreu Riba
- Octubre: '40 anys de Festa de Tardor en cartells', tria de cartells de la Festa de Tardor
- Octubre: '100 anys de Ferrocarril a STC', Col·lecció personal d'imatges i bitllets de 100 anys de Ferrocarril de Joan Lluís Barberà
- Novembre: 'Tu i jo', obres amb diverses tècniques dels artistes de l'associació local Firart
- Desembre: 'Mis paisajes', pintures de M. Carmen López-Higueras

Xerrades i Conferències:

L'Ateneu organitza diferents xerrades, conferències i taules rodones per tal d'acostar la cultura, les humanitats i l'actualitat a la ciutadania, així com promoure'n el debat, l'intercanvi d'idees i punts de vista. Aquesta programació és fruit tant de la iniciativa de la pròpia entitat com del treball conjunt amb altres entitats o associacions de la ciutat o fins i tot per la proposta de particulars.

Enguany hem desenvolupat dos cicles de xerrades, el primer l' 'Ateneu Parla' (que inclou totes aquelles xerrades sobre economia, societat i actualitat) i el segon 'Espai família' (sobre criança, educació i salut).

A més, l'Ateneu també programa altres activitats culturals que s'escapen del format de xerrada o conferència, com ara presentacions de llibres o fins i tot projeccions audiovisuals

Durant el 2017 es van realitzar 12 xerrades, conferències o taules rodones i 1 projeccions audiovisuals, superant la xifra d'activitats al 2016. En molts dels casos es van realitzar en col·laboració amb altres entitats de la ciutat.

L'Ateneu Parla

- 27 de gener: Conferència inaugural de l'exposició *Por Favor, una mica de memòria històrica (1974-1978)*, Memorial Vázquez Montalbán. Periodisme, humor i la transició
- 9 de febrer: *Síria, Grècia i els refugiats: les parts del conflicte* amb Stop Mare Mortum
- 10 de febrer: Taula rodona entorn l'exposició *Por Favor, una mica de memòria històrica (1974-1978)*, Memorial Vázquez Montalbán
- 24 de març: *De què fugen els refugiats, quines responsabilitats tenim i què podem fer? Una visió crítica des de la cultura de pau*, amb Alejandro Pozo del Centre DELÀS d'estudis per la Pau
- 6 d'abril: Xerrada, *On són les dones? Buscant l'opinió de les dones als mitjans de comunicació*, amb el col·lectiu On són les dones?

Espai Família

- 17 de febrer: Xerrada *Acompanyem les emocions dels nostres fills*
- 18 de febrer: Xerrada *No t'entenc! Eines de comunicació amb els nostres fills adolescents*
- 18 de març: Xerrada *Educació i escoles*
- 19 de maig: Xerrada *Agressivitat i violència en infants*
- 20 de maig: Xerrada *Límits i amor*
- 17 de novembre: Xerrada *Alimentació de 0 a 2 anys*
- 24 de novembre: Xerrada *Flors de Bach*

Projeccions audiovisuals

- 16 de juny: projecció del documental *Walls*, amb motiu del Dia Mundial dels Refugiats i en col·laboració amb Intermón Oxfam

Lletres:

L'Ateneu presenta sota el nom Lletres, un programa d'activitats que comparteixen el tret comú de promocionar l'hàbit de la lectura i les activitats relacionades amb la literatura, l'escriptura i la dramaturgia entre la ciutadania santcugatenc.

Amb aquest projecte es vol arribar a ser l'àgora de Sant Cugat on tots els lectors de la ciutat es trobin i generin una activitat social que resulti atractiva per a tota aquella gent que encara no ha entrat o que s'havia allunyat de l'afició a llegir.

Es vol que l'entitat arribi a ser un referent per a tots aquells santcugatencs que no llegeixen qualsevol llibre que els arriba a les mans sinó que estimen la lectura, aprofundeixen en autors o gèneres i busquen nous estímuls literaris.

Grups de lectura

Són una activitat que cada vegada té més adeptes en els cercles de participació ciutadana (la xarxa de Biblioteques de la Diputació de Barcelona ja compta amb un bon nombre de grups estables que ens serveix de referència).

La gran acceptació d'aquestes trobades, un bon exemple és la llista d'espera que hi ha a la biblioteca municipal de Sant Cugat, va fer pensar que l'Ateneu també pot contribuir a cobrir la demanda literària creant-ne de propis.

El grups de lectura existents a l'entitat es vol que siguin una referència d'ara endavant, ja que són una iniciativa que encaixa molt bé en l'esperit ateneuenc i fomenta la cohesió social i la promoció cultural.

L'objectiu és crear nous grups de lectura específics pels diferents lectors que participen a l'Ateneu i que complementin els existents en l'actualitat. Aquest any 2017 s'hi ha afegit un nou grup de lectura en italià.

Els grups de lectura de l'Ateneu són:

- Grup de lectura en català i castellà
- Grup de lectura de novel·la negra
- Grup de lectura en francès
- *Book Club, read and learn.*
- Grup de lectura en italià

Els alumnes dels grups de lectura participen cada any a la trobada de grups de lectura del municipi que s'organitza des de la Biblioteca Gabriel Ferrater de Sant Cugat, l'autor convida l'any 2017 va ser Vicenç Villatoro

El nombre d'usuaris als grups de lectura han anat augmentant any rere any, dels 96 usuaris del l'any 2015 hem passat a **144** participants als grups de lectura l'any 2017. També han augmentat el nombre de grups passant de 4 l'any 2015 a 6 grups l'any 2017.

•Grup de lectura en català i castellà

Cada tercer dijous de mes de 19.30 a 21 h
Coordinadores: Montse Marcet / Margarida Codina
Participants: **26** alumnes

Llibres comentats a les sessions:

- 19 de gener: Honoré de Balzac, *Eugenia Grandet* (1934) –Proa, Siruela 2010
- 16 de febrer 2017: Kressmann Taylor, *Adreça desconeguda* (1938) –La Magrana 2011, RBA 2008
- 16 de març 2017: Adolfo Bioy Casares, *La invención de Morel* (1940) –Alianza 2012
- 20 d'abril 2017: Elifriede Jelinek, *Las amantes* (1975) –El Aleph 2005
- 18 de maig 2017: Annie Ernaux, *La mujer helada* (1981) –Cabaret Voltaire 2015
- 15 de juny 2017: Care Santos, *Mentida* (2015) –Edebé 2015, La llar del llibre 2015
- 19 d'octubre: *Cien años de soledad*, Gabriel García Marquez
- 16 de novembre: *Brooklyn*, Colm Toibin
- 15 de desembre: *Matar un rossinyol*, Harper Lee

•Grup de lectura de novel·la negra

Cada quart dijous de mes de 19.30 a 21 h
Coordinador: Fèlix Núñez
Participants: **31** alumnes

Llibres comentats a les sessions:

- Gener: *El interior del bosque* (1999) – Eugenio Fuentes(Espanya)
- Febrer: *La conspiración de los mediocres* (2015) - Ernesto Mallo (Argentina)
- Març: *La tristeza del samurai* (2012) – Víctor del Arbol (Catalunya)
- Abril: *Los huesos del invierno* (2013) – Daniel Woodrell (EUA)
- Maig: *Muerte de una heroína roja* (2000) – Qiu Xialong (Xina)
- Juny: *La verdad del caimán* (2005) – Massimo Carlotto (Itàlia)
- Ocrubre: *Plata quemada* (1997) - Ricardo Piglia (Argentina)

Ateneu Santcugatenc
Avinguda de Gràcia, 16
08172 Sant Cugat del Vallès
936 745 195
www.ateneu.cat
institucional@ateneu.cat

-Novembre: *Galveston* (2010) - Nick Pizzolto (EUA) (Versió en català, editorial Salamandra)

-Desembre: *Una detective inesperada* (2016) - Kerry Greenwood (Austràlia)

•Grup de lectura en francès

Cada tercer dijous de mes de 19.30 a 21 h

Coordinadora: Annick Beaubois

Participants: **31** alumnes

Llibres comentats a les sessions:

-Gener: *L'Arabe du futur*, Riad Sattouf (BD)

-Febrer: *Robe de marié*, de Philippe Lemaître

-Març: *Riquet à la houppe*, d'Amélie Nothomb

-Abril: *Vestiaire de l'enfance*, Patrick Modiano

-Maig: *Fortune de France*, Robert Merle

-Juny: *Le livre de ma mère*, Albert Cohen

-Octubre: *Demain j'arrête* de Gilles. Lergardinier

-Novembre: *Ulysse from Bagdad*, Eric Emmanuel Schmitt

-Desembre: *Le journal d'un corps*, Daniel Pennac

•Book club, read and learn. Llegim i aprenem

Cada dimarts de 10h a 11.30h / o de 20 a 21.30 h

Participació: **44** alumnes

Coordinadora: Gillian Randall

Activitat pensada amb l'objectiu d'aprendre gramàtica, vocabulari i practicar conversa a partir de la lectura.

Sessions setmanals. A cada sessió es proposen diferents textos que varien segons els interessos i els nivells dels alumnes, es llegeixen i es comenten a la classe.

•Grup de lectura en italià

Grup iniciat el mes d'octubre de 2017
Cada tercer dimecres de mes de 19.30 a 21 h
Coordinadora: Antinea Ravarotto
Participants: **12** alumnes

Llibres comentats a les sessions:

- Octubre: sessió de presentació del curs i tria dels llibres
- Novembre: *Novecento*, Alessandro Baricco
- Desembre: *Dove porta la neve*, Matteo Righetto

Altres activitats del programa Lletres les podem trobar a la programació de cursos i tallers com són el curs d'Esriptura creativa: tècniques d'escriptura, Novel·la, Taller de contacontes, Literatura llatinoamericana, Cinefòrum literari: literatura escrita per dones, Monogràfics d'escriptura per a joves o Novel·la gràfica. Així com a les presentacions de llibres que s'han realitzat durant l'any en el marc de la programació cultural.

Presentacions de llibres:

- 17 de març: Presentació del llibre *1976-2016. 40 Anys Festa de Tardor*, de Mercè Andrés i Núria Oliva. En col·laboració amb la Comissió de Festa de Tardor i les entitats
- 4 de maig: presentació de 'Talismà', darrer llibre de poesia del santcugatenc i premiat a nivell nacional, Lluís Calvo. En col·laboració amb l'Associació Gabriel Ferrater
- 21 de setembre: Presentació del llibre *Ningú li havia dit que seria ell qui pagaria la hipoteca*, de la Pedagoga, pediatra i antropòloga Carme Serradell
- 26 de setembre: Presentació del llibre *Per defensar la democràcia... referèndum!*, de Pau Miserachs. En col·laboració amb Òmnium Sant Cugat
- 5 d'octubre: Presentació del conte infantil *La història de la Valentina*, d'Antinea Ravarotto i Miquel Resines

- 9 de novembre: Presentació del llibre biogràfic *Demà, la vida continua*, de Marià Mora i l'historiador Jordi Casas

Projeccions audiovisuals

- 9 de març: projecció del documental *Com cau la Tarda* retrat íntim de Montserrat Abelló, a càrrec de les directores Clara Bofill (neta d'Abelló), Cristina Fort, Sandra Vilar i Laura Torres. Acte amb motiu del Dia de la Dona

Concerts:

La seu actual de l'Ateneu a l'avinguda de Gràcia 16 de Sant Cugat té un pati exterior de 300m² que facilita l'organització d'activitats a l'aire lliure, gratuïtes i obertes a tothom. Pel que fa l'espai interior, disposa de dues sales de 70m² que permeten activitats i espectacles de petit format. Les sales s'han equipat a nivell de so per tal de poder fer actuacions que necessiten de petites sonoritzacions o bé actuacions en format acústic.

Durant el 2017 hem encetat programacions musicals recuperant la proposta dels Microespectacles desenvolupada a l'antiga seu, aquest cop centrada exclusivament en l'àmbit de la música i aprofitant un nou espai com és el pati. Sota el nom de 'Vespres al pati' l'objectiu és complementar l'oferta musical en directe de la ciutat amb la programació de propostes de qualitat de músiques del món i d'autor, noves per a la ciutat i minoritàries en tant que quedin descartades de les programacions de grans escenaris. Aquest cicle el passat 2017 va acollir 3 propostes, i enguany preveu acollir-ne 4 més, entre els mesos d'abril i juliol. Els concerts s'han celebrat en divendres a les 20.30h amb l'objectiu de finalitzar-los a les 22h respectant així el descans dels veïns i assegurant que el pati i l'equipament quedi recollit i tancat a les 23h.

Els concerts que es van realitzar dins del cicle Vespres al Pati van ser:

- 15 de setembre: Adrià Plana i les cançons de la Surgència. Cançó d'autor amb Adrià Plana, Vic Moliner i Pau Figueres.
- 20 d'octubre: Mare Nostra. Música d'autor(a) mediterrània amb Rusó Sala, Aleix Tobías i Míriam Encinas Laffitte.
- 10 de novembre: Isabel Vinardell & Isabelle Laudenbach. Cançó melòdica, cobla i *flamenco*

'La cambra de l'Ateneu' és un cicle de música de cambra pensat per ser programat un cop al mes a la sala d'actes de l'Ateneu. Aquest espai disposa d'un petit equip i d'una taula de so, té una bona sonoritat, ideal per fer concerts que, sense tancar-nos en un estil musical concret, tinguin com a denominador comú que sigui formacions petites i en acústic. És a dir: la música de cambra, però més enllà de les formacions de música clàssica i recuperant una proposta de la pròpia entitat que eren el micro-espectacles, que es feien de 2013 a 2015 a l'Ateneu. Amb aquesta proposta volem ampliar l'oferta cultural gratuïta i oberta a tothom a Sant Cugat, però especialment dins d'un barri que demanda una programació cultural més o menys constant però que no sigui a altes hores de la nit ni d'esdeveniments molt massius. Aquest cicle el passat 2017 va acollir 3 propostes:

- 28 de setembre: XY Música, violoncel i veu. Cançó d'autor
- 23 de novembre: A l'Aire, quartet de saxos i veu. Cançó tradicional catalana
- 14 de desembre: Laia Pujolassos i Daniel Claret, violí i violoncel. Música clàssica i romàntica

Altres:

A més, l'Ateneu també programa altres activitats culturals que s'escapen del format de xerrada o conferència, com ara presentacions de llibres o fins i tot projeccions audiovisuals. Enguany ja tenim previst un cicle de cinema documental a la fresca en col·laboració amb l'Ajuntament i la Xarxa Solidària durant el mes de juliol.

Concurs de pessebres:

El Concurs de Pessebres i les activitats que se'n deriven són un projecte amb tradició dins de l'Ateneu Santcugatenc que es va recuperar l'any 2013 i que, per tant, enguany ha arribat a la seva cinquena edició d'aquesta nova etapa. La realització del Concurs té l'objectiu de recuperar una tradició nadalenca molt arrelada a Sant Cugat i potenciar la cultura popular entorn el pessebrisme.

Els punts en els que es recolzen les iniciatives que s'organitzen des de l'Ateneu Santcugatenc per mantenir i potenciar la tradició dels pessebres a la ciutat són: el propi concurs de pessebres, els recorreguts musicals, la petita mostra de diorames i, per segon any consecutiu, el taller de creació d'un pessebre popular i la posterior elaboració del pessebre de l'Ateneu Santcugatenc per part dels alumnes.

Concurs de pessebres:

Per tal de desenvolupar el concurs de Pessebres d'enguany, primer de tot, es va fer una **revisió de les bases** que s'havien plantejat l'any anterior. No es van voler fer masses canvis ja que abans es vol aconseguir que es consolidi el concurs mantenint les quatre categories i el premi infantil i juvenil.

Es va planificar llavors la **comunicació del concurs** per donar a conèixer el concurs a la ciutadania.

Primer, es van fer públiques les bases durant el cap de setmana de la Festa de la Tardor de Sant Cugat, 28 i 29 d'octubre, tant en paper, mitjançant un tríptic, se'n van fer 1.000 còpies, com a través de la premsa local.

En segon lloc, ens vam posar en contacte amb els participants de l'any anterior per si volien tornar a participar. Cal destacar que entre els participants de l'any anterior s'han de diferenciar els que participen en el concurs i els que participen en el recorregut de pessebres a les finestres. No tots els que participen al concurs poden estar exposats en finestra ni tots els que participen del recorregut volen participar al concurs de pessebres.

Per a la realització del concurs, a part de l'organització prèvia i les inscripcions pròpiament dites, és necessari la constitució d'un jurat extern a l'organització tècnica per tal de poder garantir la imparcialitat del concurs. Destacar que s'ha rebut el suport del santcugatenc Andreu Campos, membre de l'Associació de Pessebristes de Barcelona, que ha estat assessorant a l'Ateneu Santcugatenc durant tot el projecte alhora que ha estat membre actiu del jurat d'aquesta edició. A més a més, s'ha comptat també amb els consells i col·laboració dels membres l'agrupació de pessebristes de Sabadell que des de l'any passat ens van aportant experiència i noves visions. També s'han començat a renovar els membres del jurat incorporant artistes per tal de donar nous punts de vista al concurs. Les persones **membres del jurat** han estat:

- Andreu Campos (pessebrista)
- Artur Ribera (fotògraf)
- Laia Travé (membre de l'Ateneu Santcugatenc)

L'Artur Ribera, a part de ser jurat, com a fotògraf professional va realitzar un bon **recull fotogràfic** dels diferents pessebres participants, tant del concurs com del recorregut. Aquestes fotografies han estat abocades a una galeria virtual dintre el web de l'Ateneu Santcugatenc perquè puguin ser a l'abast de tothom que ho desitgi: <https://www.flickr.com/photos/128220909@N06/albums/72157691587110965>

Enguany ens hem mantingut aproximadament en la **trentena de participants** entre nous i antics participants. Després de 5 anys, mantenir la participació i fins i tot veure que es respira un creixement fa que siguem optimistes cara a la **consolidació del Concurs**.

L'**entrega de premis** es va realitzar al pati de la seu de l'Ateneu Santcugatenc, a l'av/ de Gràcia 16, amb el muntatge d'una pantalla en la que es van projectar les imatges de tots els pessebres participants i que, a més a més, va servir de suport per a mostrar els pessebres guanyadors de les quatre categories: popular, artístic, innovador i col·lectiu.

A més a més, per tercer any consecutiu, es va donar la menció especial a la categoria infantil/juvenil patrocinada per Òmnium Cultural. Al finalitzar l'acte d'entrega es va servir coca i xocolata per a tots els assistents.

Es van atorgar diplomes de reconeixement als 3 premiats de cada categoria, primer, segon i tercer premi, i en el cas dels primers premis s'hi afegia un curs a l'Ateneu Santcugatenc. Als segons classificats se'ls va atorgar un rosetó de xocolata de la pastisseria Sàbat i als tercers classificats i a les mencions especials una ampolla de cava gentilesa de Vins Noé.

Els **guardonats per categories** varen ser:

- Col·lectiu: 1. Vila Electrollar (diorama), 2. Col·legi Pureza de Maria 3. Llar d'avis de la parròquia
- Innovador: 1. Atenció Ciutadana 010 (Pilar La Sala), 2. Col·legi Viaró Infantil, 3. Raquel Oletta
- Tradicional: 1. Ginesa Cañavate Garcia, 2. Miquel Úrsul, 3. Juan Carlos Martínez Lacruz, Menció d'honor: Cal Crispin i Josep Casas Llongueras
- Artístic: 1. Roger Cusidó Díez, 2. José Manuel Rodriguez-Arias, 3. Luis Navarro Salvadó, Accèssit: Sergio Felez Menció d'honor: Mª Rosa Llunell Pahissa
- Accèssit juvenil patrocinat per d'Òmnium Cultural: Hípica Zaudú (nom inventat per unes noies, les quals fan hípica conjuntament i el seu pessebre era la recreació d'una hípica en un local en finestra de la Floresta)

Els 32 pessebres es van classificar en diferents categories: de col·lectius n'hi van haver 4, d'innovadors n'hi va haver 3, d'artístics 5 i els més nombrosos van ser els tradicionals amb un total de 20 pessebres. Tot i la classificació inicial, durant la deliberació del jurat alguns pessebres es van classificar alguns pessebres en diverses d'aquestes categories.

L'entrega de premis es va realitzar el dia 28 de desembre després del segon Recorregut Musical de pessebres en finestra.

Degut al gran creixement que ha tingut el concurs d'enguany ens plantejem, de cara a l'edició del 2018, fer alguns canvis com, per exemple, separar els pessebres per edat mantenint les categories del concurs, fer un seguiment de la construcció, tenir en compte la perspectiva, organitzar un concurs només per escoles i preparar algun curs de construcció de pessebres en forma de diorama o tècniques més específiques.

Recorreguts musicals pels pessebres de Sant Cugat:

Per a la confecció del **mapa i recorregut de pessebres en finestra** es van fer dues accions. Una primera va ser passar per les diferents cases del mapa confeccionat l'any anterior per assegurar que enguany també realitzarien el pessebre a la finestra. Per altra banda, per segon any consecutiu, es va fer arribar una carta a tots els veïns del centre, unes 300 còpies, perquè si realitzaven pessebre en finestra ho comunicuessin a l'Ateneu Santcugatenc per tal de poder-los incorporar al díptic del recorregut. Del díptic amb el mapa se'n van fer 2.500 còpies i es van repartir entre comerços i les cases que realitzaven pessebres en finestra.

Igual que el concurs de pessebres s'ha aconseguit instaurar oficialment com una de les activitats nadalenques, els **Recorreguts Musicals** pels pessebres exposats a les finestres dels santcugatencs i santcugatenques també ho han fet. Per segon any consecutiu l'inici dels recorreguts era la Plaça Sant Pere aconseguint que hi hagués força públic des del principi i que aquest realitzés el recorregut sencer, a part de diverses persones que s'anaven afegint al grup durant els mateixos.

El recorregut musical es va fer tres dies seguint una ruta pel nucli antic per poder passar per la majoria de pessebres a les finestres de la ciutat, començant sempre a les 18h a la Plaça Sant Pere i acabant a les 19h a la Plaça Barcelona, que és la zona on es concentren la majoria del pessebres en finestra. El segon dia de recorregut musical, es va allargar la ruta fins a les 19:30h a seu de l'Ateneu Santcugatenc, av. de Gràcia, 16, on es va celebrar l'entrega de premis.

En les tres edicions del recorregut musical, l'animació va ser a càrrec dels professors de **l'Escola de Música Tradicional de Sant Cugat**, que van acompanyar els visitants amb nades. Enguany els propis professors van dinamitzar l'activitat animant al públic a cantar, ja que portaven les nades impreses per repartir.

Taller de creació d'un pessebre popular:

La creació d'un pessebre no està absent de dificultat. Tant en la construcció de les figuretes i del decorat com en aspectes relacionats amb la perspectiva, la il·luminació... es poden aconseguir millores any a any i se'n pot anar aprenent.

L'interès creixent pel concurs de pessebres i les demandes populars van fer que l'Ateneu Santcugatenc es plantegés, el 2016, la realització d'un curs amb l'**objectiu d'aportar tècniques i recursos** necessaris als participants al concurs, a l'hora que es volia incentivar a més persones a realitzar el seu pessebre i així augmentar la participació al concurs. En resum, es volia aportar a la ciutat un espai d'aprenentatge en el món del pessebrisme.

Al 2017 es van realitzar **3 sessions** en dissabte al matí entre octubre i novembre, realitzades en col·laboració amb l'Agrupació de Pessebristes de Sabadell. En aquest curs, en el que es va anar combinant una part teòrica amb una part pràctica, es va anar construint un pessebre per anar posant en pràctica allò que s'anava explicant. Es van anar treballant diversos aspectes importants en la construcció d'un pessebre i va culminar amb la creació, un altre dia fora del curs, entre tots els alumnes, d'un pessebre popular que va estar exposat a l'Ateneu Santcugatenc durant les festes nadalenques. D'aquesta manera també es va aconseguir un pessebre popular amb el que la ciutadania si pogués sentir identificada, ja sigui perquè l'Ateneu Santcugatenc és un espai social i referent per a molts santcugatencs, com perquè els propis santcugatencs se n'havien encarregat de la construcció.

El curs va ser gratuït pels participants doncs el benefici final era per la ciutadania en general, tot i que els coneixement obtinguts també els poguessin aprofitar per mantenir la tradició a les seves llars.

El temari que es va tractar en el curs va ser:

SESSIÓ 1- Perspectiva de fons i col·locació de material: sorra, molsa i suro

SESSIÓ 2- Pintat de figures

SESSIÓ 3- Il·luminació, col·locació de les figures, elements extres, com aigua, etc. Construcció del pessebre popular

Es valora molt positivament el desenvolupament i el resultat del curs de formació. Arrel de l'èxit de convocatòria i participació, la culminació del curs es va poder veure exposada amb la construcció del pessebre popular a la pròpia seu de l'Ateneu Santcugatenc i això ens dóna ales per voler aprofundir encara més, cara a l'any vinent, en les diferents tècniques de construcció de pessebres. Per exemple, començar la formació de creació de pessebres de caires més artístics i/o diorames.

Mostra de diorames:

Des de que es va començar a promoure el Concurs l'any 2013, hem anat descobrint tot un món dins dels pessebres. Sant Cugat té molta tradició de pessebres populars i el tret més característic i distintiu és el de la construcció d'aquests pessebres en finestra, és a dir, de cara enfora i no a dintre de casa.

Per anar enriquint el concurs de pessebres, hem realitzat alguns contactes amb diferents associacions de pessebristes i enguany, arran d'aquests contactes i gràcies a l'associació de pessebristes de Mataró i a l'agrupació de Sabadell, hem pogut acompanyar el pessebre popular construït pels alumnes del curs de l'Ateneu Santcugatenc "com fer un pessebre" amb una mostra de 2 diorames de l'associació de pessebristes de Mataró que també s'han exposat a la seu de l'Ateneu Santcugatenc durant les festes nadalenques. S'havia d'exposar un tercer diorama de l'agrupació de Sabadell però per problemes tècnics no va poder ser.

Esperem poder repetir l'experiència l'any que ve i, fins i tot, organitzar un curs per ensenyar les tècniques de pessebres en diorames, doncs ja n'hem tingut demanada.

Suport a l'associacionisme

Espai d'entitats:

Des de els seus inicis l'Ateneu s'ha destacat per oferir el màxim de serveis a tota la població de sant Cugat, tant a persones individuals com a diferents entitats santcugatencques que no disposen de local propi ni infraestructures suficients per portar a terme les seves activitats.

Aquesta voluntat de l'entitat queda reflectida en els seus Estatuts on l'Associacionisme, Civisme, Participació ciutadana i Valors democràtics són un dels objectius i fins socials.

L'Ateneu disposa de diferents espais i sales a disposició de totes les entitats santcugatencques que ho necessitin i que, previ avís, poden utilitzar per portar a terme les seves trobades i/o reunions. Tanmateix l'Ateneu ofereix a aquestes entitats serveis de suport logístic, administratiu i de secretaria com per exemple recepció de cartes, atenció de trucades, gestió d'informació d'actes, inscripcions o atenció a públic, etc.

L'Ateneu compta amb 11 grups, col·lectius o associacions acollides de manera fixa i rep propostes puntuals de diferents col·lectius o acull una part de l'activitat d'algunes associacions. D'aquesta manera contribueix a fomentar l'associacionisme i que aquest dinamitzi la vida cultural, social, festiva i popular de la ciutat. Els col·lectius que habitualment fan ús de l'Ateneu són:

- Amics dels Veterans i la Penya Regalèssia, mantenen i organitzen diferents festes tradicionals de St. Cugat: Reis, Festa Major, Aplec de St. Medir... A l'Ateneu hi tenen la seu social i realitzen les reunions organitzatives, les sessions informatives als participants i les inscripcions al concurs d'arrossos de la Festa Major, concurs de carrosses de la cavalcada de Reis i de patges, estrelles i acompanyants dels Reis
- Comissió "Festa de Tardor" reunions de preparació i de la comissió organitzadora

- Federació d'Associacions de Veïns (FAV), reunions periòdiques, rodes de premsa...
- Grup de jocs de rol, trobades periòdiques, sessions, partides...
- Grup d'estudis de Teosofia, trobades debat i tertúlia quinzenals
- Societat Gastronòmica Clandestina del Vallès, trobada mensual
- Pipa Club Sant Cugat, seu social i activitat Festa Major
- Institut Trastorn Límit Fundació, dues sessions setmanals d'activitats socioculturals dirigides a persones amb Trastorn Límit de Personalitat
- Grup de dibuix, trobades cada dimarts a la tarda per a realitzar conjuntament dibuixos i retrats
- Grup de Cohabitatge, reunions periòdiques per debatre sobre les diferents possibilitats d'aquests tipus d'habitatges privats però amb espais comuns compartits...

Grups o col·lectius que s'han incorporat a l'Ateneu durant el darrer any:

- Rotaract Club del Vallès, entitat juvenil apadrinada per diferents clubs Rotary del Vallès que té la seva seu social a l'Ateneu

Grups o col·lectius en conversa per incorporar-se o col·laborar amb l'Ateneu:

- PAS: Plataforma Animalista

A més a més l'entitat sempre ha col·laborat, tant amb l'Ajuntament com amb altres institucions i associacions, a l'hora de cedir les seves instal·lacions per a diverses activitats o campanyes puntuals.

- 25 de febrer Dinar a benefici de la Barcelona Magic Line – Obra social St. Joan de Déu
- 20 de maig: Nit de l'Art
- 23 de maig: Presentació candidatura UESC

Ateneu Santcugatenc

Avinguda de Gràcia, 16
08172 Sant Cugat del Vallès
936 745 195

www.ateneu.cat

institucional@ateneu.cat

- 2 de juny: Dia Associacionisme Cultural – Diables
- 17 de juny: Fira d'economia social
- 30 de juny: Cinefòrum Cercle Pins del Vallès
- 6 de juliol: Fi de curs Magazine Cugat.cat
- 30 de setembre: Mercat solidari a benefici de Càrites – Comunitat Las Lunas

Cohesió, acció social i qualitat de vida

Espai de Lleure: (Lleure social per a persones amb Trastorn Mental Sever)

Des de l'**Ateneu Santcugatenc** en coordinació amb els integrants de la Taula de Salut Mental i el suport econòmic i tècnic de l'Ajuntament de Sant Cugat i la Diputació de Barcelona, hem pogut consolidar el projecte de l'Espai de lleure que permet gaudir d'espais de trobada, relació i lleure a persones afectades per una malaltia mental, a la vegada que fomenta la seva inclusió social en espais cívics plenament normalitzats.

Aquest projecte presentat per l'Ateneu Santcugatenc neix del treball en equip de les diverses entitats que conformen la Taula de Salut Mental de Sant Cugat, promoguda per l'Ajuntament de Sant Cugat i integrada per:

- Salut Mental Catalunya (SMC)
- SSAP (Serveis Socials d'Atenció Primària de l'Ajuntament de St. Cugat)
- CSMA i CSMIJ (Centre de Salut Mental d'Adults i Centre de Salut Mental d'Infants i Joves de Sant Cugat. Hospital Universitari Mútua de Terrassa)
- SRC (Servei de Rehabilitació Comunitària de Rubí, Sant Cugat i Castellbisbal; Àmbit d'Atenció a la Salut Mental; Consorci Hospitalari de Terrassa)
- CDIAP/DAPSI (Centre de desenvolupament infantil i atenció precoç)
- OTL (Oficina Tècnica Laboral de l'Ajuntament de Rubí)
- SOM (Servei d'Ocupació Municipal de Sant Cugat)
- Suport Salut Mental (Associació de Familiars de Malalts Mentals de Rubí, Sant Cugat i Castellbisbal)
- ASSADEGA'M (Associació per a la Superació de l'Ansietat i la Depressió, Grups d'Ajuda Mútua)
- Tallers Jeroni de Moragas (Inserció social de persones amb Trastorn del Desenvolupament Intel·lectual i Malaltia Mental)
- Fundació Institut Trastorn Límit
- Grup TEA Sant Cugat (Trastorn Espectre Autista)
- CAS (Centre d'assistència i seguiment a drogodependències)
- PREAD (Prevenició de l'Ansietat i la Depressió)
- Alcohòlics anònims

- i l'Ateneu Santcugatenc

Aquest projecte es fonamenta també en l'experiència de la pròpia entitat amb pacients amb Trastorn Mental Sever; especialment en les activitats realitzades entre els anys 2011 i 2016 en el marc del projecte Espai de Lleure, i cerca garantir la seva continuïtat. Per això, és destacable la major implicació dels 4 centres derivadors d'usuaris (SRC Rubí -Sant Cugat - Castellbisbal, el CSMA, el taller Jeroni de Moragas i els Serveis socials de l'Ajuntament de Sant Cugat) en la definició, l'elecció dels participants, el seguiment dels usuaris i de les activitats i l'avaluació continuada del propi projecte.

A més, des del 2013 i arran de la bona experiència de l'Espai de Lleure hem iniciat col·laboració amb la Fundació Institut Trastorn Límit, (fundació impulsada per professionals de la psiquiatria) cedint espais de l'Ateneu per les seves activitats de lleure i relació dels pacients afectats amb Trastorn Límit de Personalitat.

A finals del 2015, amb la col·laboració de Tallers de teatre Silvia Servan, es comença a treballar per la creació d'un espai inclusiu. Al 2016 s'estrena un espai per la realització d'activitats artístic-expressives i teatrals amb un objectiu sensibilitzador vers la població en general: Teatre per la diversitat. És una activitat de socialització i integració psicosocial de persones, amb i sense trastorn mental, a través de la creació teatral i de la reflexió d'aquests processos. Es proposa realitzar un taller setmanal, d'una hora i mitja, per construir conjuntament una obra amb contingut sensibilitzador segons la temàtica de rellevància social que els participants decideixin (l'estigma en salut mental, l'equitat de gènere, el malbaratament alimentari, l'estigma en persones que conviuen amb el VIH, etc).

Tant al 2016 com el 2017 han participat de la Mostra d'art social de Mataró i de l'Altra Festival, actuant al Mercat de les Flors de Barcelona.

Aquest 2018 iniciarem l'activitat d'hort, també com activitat de contacte social. Amb el suport d'un tallerista que farà la formació i marcarà les pautes de cura i manteniment de la parcel·la i les hortalisses plantades, pretenem que aquest espai vagi més enllà de l'horari marcat ja que caldrà ser-hi present i responsabilitzar-se de diferents actuacions durant la setmana.

El treball en xarxa amb Tallers de Teatre Silvia Serven i la nova proposta d'horts han permès enriquir l'oferta d'activitats de l'espai de lleure i ampliar la seva franja d'horari.

Ambdues activitats neixen del compromís per fomentar la xarxa d'entitats i institucions amb un potencial generador d'espais inclusius, sensibles i lliures d'estigma en la salut mental. Per això, els dos darrers anys, l'Espai de lleure ha donat suport a les campanyes de sensibilització de l'associació Obertament, i ha participat activament al Dia mundial de la salut mental, i aquest 2018 novament, promovem la campanya d'Obertament, amb un expositor a l'entrada de l'Ateneu i amb un grup de voluntaris per donar veu a la campanya entre la ciutadania del municipi. Amb aquest propòsit també es preveu participar de nou i activament al Dia mundial de la salut mental, realitzant exposicions i/o mostres amb un esperit sensibilitzador en coordinació amb la Taula de Salut Mental.

Finalment les activitats realitzades per l'Ateneu dirigides al col·lectiu de persones que pateixen Trastorn Mental Sever ha facilitat que membres d'aquest col·lectiu d'usuaris del projecte creïn de forma espontània un grup de trobada i relació.

Descripció:

El projecte Espai de lleure (Lleure social per a persones amb Trastorn Mental Sever) posa al servei de persones amb trastorn mental sever els espais i recursos de l'Ateneu Santcugatenc perquè aquests puguin gaudir d'activitats i tallers, així com disposar d'un espai de referència per a les relacions socials.

Les activitats organitzades trimestralment, s'inicien amb un període de coneixença i relació entre els participants i l'elecció consensuada pel part del grup de les activitats a realitzar durant el trimestre, fomentant l'apoderament i el poder escollir d'acord amb la jerarquia de valors, objectius, preferències i capacitats de cada persona del grup. Aquest procés de tria, coneixença i selecció dels grups es repeteix a l'inici de cada trimestre amb la intenció d'introduir noves disciplines i coincidint amb la incorporació de nous usuaris.

Seguidament, els usuaris realitzen setmanalment les activitats i tallers. Aquests estan relacionats amb l'activitat habitual de l'Ateneu ja que es pretén que a la llarga els usuaris puguin continuar de manera lliure i normalitzada les seves activitats de lleure i formació en entitats socioculturals i/o centres cívics. Aquestes poden ser de benestar cos i ment, bricolatge i jardineria, cuina i gastronomia, dansa, coneixements, idiomes, narrativa, fotografia o informàtica entre d'altres. Potenciem també que a petició dels usuaris, o fomentant-ho des del propi Ateneu, es visitin altres espais socioculturals de la ciutat o que es participi en activitats d'altres entitats i/o col·lectius. També es programen activitats puntuals que pretenen ampliar els camps de preferència presentant les alternatives diverses (cinema, fotografia, cuina, teatre, esport, sortides...). La pertinença i participació de l'Ateneu al programa Apropa Cultura, permet organitzar sortides a Teatres, Concerts i Museus, que amplien el ventall de possibilitats als usuaris i usuàries de l'Espai de Lleure.

Els participants disposen, de tallers conduïts per un especialista, on a través de realitzar l'activitat es facilita el desenvolupament de competències socials i emocionals. Aquest espai pretén potenciar les habilitats d'expressar i rebre sentiments, emocions i opinions, de responsabilitzar-se, de promoure l'expressió de la pròpia singularitat, i de reforçar l'autocapacitat, així com la comunicació social assertiva i empàtica. Aquest també serà el moment per sortir del centre i visitar exposicions, veure espectacles o fer visites culturals.

Amb la consolidació del projecte, els grup de participants han instaurat espontàniament un espai de trobada autònom. Els dies que hi ha activitat, arriben una hora abans per a retrobar-se en converses a l'espai de trobada de l'Ateneu i un petit grup ha iniciat una activitat per formar-se en informàtica i xarxes socials als ordinadors que tenen a la seva disposició.

Durant tot el projecte la professional responsable de l'espai de relació vetlla pel correcte seguiment del mateix, la satisfacció dels usuaris i la coordinació amb els diferents serveis i entitats de la Taula de Salut Mental, especialment amb els responsables dels quatre principals centres derivadors.

Amb l'activitat de Teatre per la diversitat neix un espai per la realització d'activitats artístiques- expressives i teatrals amb un objectiu sensibilitzador vers la població de Sant Cugat. Teatre per la diversitat pretén la socialització i integració psicosocial de persones, amb i sense trastorn mental, a través de la creació teatral i de la reflexió d'aquests processos. Es realitza un taller setmanal, d'una hora i mitja, per construir conjuntament una obra amb contingut sensibilitzador segons la temàtica que els participants decideixin. La temàtica és de rellevància social (l'equitat de gènere, el malbaratament alimentari, l'estigma en persones que conviuen amb el VIH, l'estigma en salut mental, etc). En el marc d'aquest projecte, sorgeix la Companyia Teatre lleure. *L'Altre malalt imaginari* és l'obra pionera de la companyia, una obra de creació col·lectiva que convida a la reflexió sobre la malaltia mental. Aquesta obra ha format part de diferents escenaris al llarg durant el 2016 el 2017, i ha estat seleccionada i representada a l'Altre Festival (Festival internacional d'arts escèniques i salut mental), a la mostra teatral de Tallers de Teatre Sílvia Servan i a la IX mostra d'art social de Mataró, on també es va exposar l'obra col·lectiva del grup de pintura de l'Espai de lleure El pica-pica de la vida. Aquest 2018 el grup començarà el treball per a la creació d'una nova peça teatral que amplii el repertori del grup.

Aquest 2018, l'Espai de Lleure segueix treballant per impulsar un nou espai de contacte social obrint un nova línia de col·laboració amb el projecte d'horts urbans de l'EcoAteneu, un projecte de cultiu ecològic gestionat per l'Ateneu. Els **Horts Urbans** són un espai on transmetre i fomentar l'autoconsum ecològic i el consum saludable i responsable, alhora que es promou l'activitat en comunitat i la presa de decisions assembleària, treballant el sentiment de comunitat i de pertinença al projecte. Aquest espai tindrà l'acompanyament i formació per part d'un tallerista en horari de tarda. Això ens permet donar resposta a la demanda dels centres derivadors d'oferir alguna de les activitats en aquesta franja horària.

Les activitats de Teatre i d'Hort amplien la proposta horària de l'Espai de Lleure en tres hores més de les que inicialment es realitzaven els dimarts i dijous d'11h a 12.30h. Si sumem l'hora de trobada o taller d'informàtica de 10h a 11h, els usuaris poden arribar a gaudir de 8 hores setmanals d'activitat i/o relació.

Els tallers realitzats durant el 2017 han estat:

- Cuina
- Fotografia
- Biodansa
- Pintura
- Teatre
- Taller d'art amb material reciclat
- Expressió corporal i tècniques de relaxació
- Tai-Txí

S'han dut a terme les següents sortides:

- Sortida nocturna al Teatre Nacional de Catalunya (TNC) a l'obra de La senyora Florentina i el seu amor Homer – Febrer. Ha estat la primera sortida d'oci nocturn del grup.
- Visita i taller de pintura a la Fundació Miró – Març.
- Assistència a la presentació de *L'Altre Malalt Imaginari* a la 9à Mostra d'Art Social de Mataró per part dels companys – Abril
- Assistència a la presentació de *L'Altre Malalt Imaginari* a L'Altre Festival per part dels companys – Maig [cancel·lada per malaltia d'un dels actors]
- Visita a l'Institut Pere Mata en motiu del dia mundial per la salut mental, organitzada en coordinació amb el CSMA de Sant Cugat – Setembre
- Sortida a la Copa del rei. Diada del soci solidari del Futbol Club Barcelona
- Visita guiada de l'exposició d'Andy Warhol al Caixaforum
- Sortida amb el Trenet de Nadal de St. Cugat

L'Espai de Lleure com a espai únic de trobada i lleure social per a persones amb trastorn mental al municipi, es troba sempre en constant moviment, necessitat de creixement i amb la mirada posada a un futur en el que pugui establir-se com a **club social per a la Salut Mental** de tots i totes.

És que al llarg de la nostra experiència podem constatar que les activitats de lleure com a una eina d'intervenció social tenen uns efectes beneficiosos en la persona: contribuint a augmentar l'autoestima, a millorar les relacions amb els altres i la sensació de competència i domini. Tots aquests beneficis són elements fonamentals en la promoció de la salut de les persones. Però en el cas de persones amb trastorn mental ens podem trobar davant de casos amb una activitat laboral inexistent, intercanvi social empobrit i manca d'activitat acusada. En aquests casos el temps de lleure és equivalent al seu temps total i és per això que considerem rellevant que el nostre projecte, Espai de Lleure, pugui oferir cada cop més un ventall ampli de possibilitats de lleure, per tal de cobrir les necessitats socials de les persones que hi participen.

Aquest any 2018 hem iniciat els tràmits i contactes amb la Generalitat de Catalunya perquè l'Espai de Lleure pugui ser considerat en un futur no llunyà com a Club Social Mòdul A, ser donat d'alta al Registre d'Entitats, Serveis i Establiments Socials (RESES) i rebre el finançament necessari per assolir-ho a la convocatòria de subvencions del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies.

44 persones han gaudit durant el 2017 de les activitats de l'Espai de Lleure amb una participació estable de 32 usuaris cada trimestre entre totes les activitats.

Oficina del Voluntariat:

L'Ateneu gestiona des del 2013 l'Oficina del Voluntariat de l'Ajuntament de Sant Cugat, amb l'objectiu d'obrir-la a nous àmbits, entitats i usuaris. Durant aquest temps, l'Oficina s'ha consolidat entre les entitats locals i ha servit per reforçar el teixit associatiu a través de nodrir-lo de persones voluntàries així com d'una oferta variada de formació adient a les seves necessitats.

Els objectius principals de l'Oficina del Voluntariat de Sant Cugat són:

- Promocionar i enfortir el teixit associatiu a través de l'assessorament, la formació i la captació de noves persones voluntàries
- Promocionar i informar dels projectes de voluntariat de les entitats de la ciutat
- Assessorar a aquelles persones que volen fer voluntariat però no coneixen l'oferta i no saben a on dirigir-se
- Cobrir les necessitats de formació tant de les entitats com de les persones voluntàries.

L'oficina té com a persones destinatàries:

- Tota la població major de 18 anys (en alguns casos les entitats accepten persones a partir de 16 anys)
- Les entitats majoritàriament de Sant Cugat, que desenvolupen projectes de voluntariat

A més a més, s'ha treballat estretament amb el departament de Joventut de l'Ajuntament de Sant Cugat per donar cabuda a projectes de voluntariat per a menors de 16 anys degut a l'increment de la demanda en aquest sector de la població, treballant alhora per arribar a les entitats i augmentar la diversitat de voluntariats per aquesta franja d'edat.

L'Oficina presta els seus serveis d'informació i atenció al públic a la Casa de Cultura de Sant Cugat i hi estan vinculades de manera directa més de **503 persones** voluntàries, a més d'unes **34 consultes només per correu electrònic**, i **134 entitats**, que reben periòdicament diverses comunicacions i crides i mensualment el butlletí electrònic.

A més a més, comentar que aquestes xifres van augmentar temporalment en aproximadament 190 voluntaris durant el transcurs de la Copa Intercontinental de Futbol 7 de gent amb paràlisi cerebral, celebrada a Sant Cugat durant l'agost de 2013, i també quan durant la setmana santa del 2015 es va celebrar a Sant Cugat la Boccia European Cup amb 137 voluntaris durant el període de la competició. Enguany, s'han d'afegir les 88 inscripcions que es van realitzar durant el Campionat Europeu de Boccia que es va realitzar entre el 9 de març i el 16 d'abril del 2017 a Sant Cugat, dels quals van acabar participant 77 persones.

Per tant, entre les tres competicions realitzades entre el 2013 i el 2017 els voluntaris esportius han assolit les més de 400 persones. En tots tres esdeveniments l'Oficina ha desenvolupat un paper important en la coordinació de les tasques de voluntariat així com el recolzament per a les crides i captació.

En total doncs s'han arribat a gestionar **874 voluntaris i voluntàries**, 551 dones i 323 homes. Les xifres no acaben de ser exactes doncs hi ha consultes que no acaben de ser derivacions directes, alhora que els esportius no tots provenen de l'Oficina de Voluntariat de Sant Cugat.

Cal destacar dues accions importants previstes de desenvolupar entre els anys 2017 i 2018:

1. Després de l'enquesta realitzada el 2016 per fer un anàlisi dels valors del voluntariat entre els joves de Sant Cugat i rodalies per tal de poder enfocar el voluntariat de manera que s'hi puguin sentir identificats i per tant, garantir-ne l'èxit entre la població de 18 a 35 anys. La segona part del projecte s'ha desenvolupat durant el 2017 amb un vídeo per fer una captació entre aquest col·lectiu. El resultat obtingut creiem que és positiu, doncs de les persones derivades i consultes per internet durant el 2017 ha augmentat els d'aquesta franja d'edat. Per altra banda, durant el 2018 la intenció és seguir potenciant la captació de persones voluntàries dintre d'aquest col·lectiu.
2. Potenciar la participació de la població dins l'àmbit del voluntariat esportiu aprofitant que Sant Cugat serà la Ciutat Europea de l'Esport aquest 2018.

3. Col·laboració amb la Federació Catalana del Voluntariat en l'organització dels CPISRA World Games 2018 que es realitzarà a Sant Cugat durant el mes d'agost.

Durant l'any 2017 **83 persones** han estat entrevistades i assessorades per l'Oficina del voluntariat, de les quals **49 (40 dones i 9 homes)** han estat derivades a entitats santcugatencs a través de l'entrevista directa. Alhora que hi ha hagut 34 consultes per correu electrònic (23 dones i 11 homes) de les quals s'ha fet derivació directa.

Joves Jubilats:

El projecte Joves Jubilats (JJ conegut pel mateix grup) es va dissenyar amb la voluntat de cobrir una necessitat social. Des dels nostres serveis preteníem donar solució a una demanada no satisfeta d'activitats de lleure, formació i intervenció social comunitària.

Realitzant un estudi sobre el terreny, es va trobar que l'oferta de serveis i suport al nostre entorn està clarament focalitzada cap els més joves i a la gent gran d'avançada edat. Entre aquests dos col·lectius es va posar de manifest que hi ha una franja de població (entre el 55 i els 75 anys) que queda exclosa d'aquesta oferta.

Són persones que requereixen d'uns espais i d'un suport tècnic per a la seva dinamització, formació i participació que fomenti l'envelliment actiu i que a la vegada poden dedicar el seu potencial, coneixement i temps lliure a altres que ho necessitin, o entre ells mateixos. L'entreteniment, l'activitat i la formació d'aquestes persones és imprescindible per evitar problemes socials i/o de cohesió familiar.

Aquest programa doncs està destinat a aquests ciutadans d'entre 55 i 75 anys, recent jubilats o pre-jubilats, que es troben de cop i volta amb molt més temps disponible i amb ganes i capacitat per a fer coses, conèixer nova gent o ampliar el seu cercle social, i que veuen que no formen part dels serveis de lleure que existeixen a Sant Cugat per a la gent gran, destinats gairebé en la seva totalitat a persones molt majors.

El projecte Joves Jubilats de l'Ateneu ha pretès i pretén facilitar la participació a activitats formatives, de participació, de voluntariat i/o de lleure a un col·lectiu que no té altres espais a la nostra ciutat, contribuint a l'envelliment actiu i evitant l'aïllament social o altres problemes relacionats a l'aturada brusca de l'activitat i evitant l'aïllament al domicili.

Una de les innovacions del projecte és el seu elevat grau d'autogestió, mitjançant la creació de comissions específiques de treball per activitats. Sempre amb l'acompanyament, assessorament i coordinació dels tècnics de l'Ateneu, els usuaris dels JJ decideixen a través de trobades periòdiques quan, com i quines activitats realitzaran. Així s'ha aconseguit promoure un

grau d'implicació més elevat dels nostres usuaris tant en l'organització com en la participació a les activitats.

Per promoure encara més la participació individual i global, també es realitzen dues o tres trobades o assemblees generals en les que tots/es els membres dels JJ poden presentar propostes de noves activitats o opinar sobre les activitats realitzades. Aquestes trobades també afavoreixen la coneixença entre els diferents membres dels JJ que potser no coincideixen en totes les activitats per qüestions d'interessos personals.

Cal destacar que la primera assemblea de l'any acostuma a ser una bona manera de presentar als nous JJ, s'hi proposen activitats noves i s'hi promou la introducció del sentit de cohesió de grup, tot i que és una tasca que s'aconsegueix a mesura que les persones van participant a les activitats programades. En canvi, en l'assemblea realitzada de cara a l'últim trimestre hi destaca sobretot el punt d'avaluació del programa, crítica i propostes de millora, noves inquietuds i/o necessitats detectades pels usuaris de cara l'any següent.

Objectius:

- Millorar la qualitat de vida, la salut i el benestar de la gent gran de Sant Cugat
- Fomentar l'Envelliment Actiu de la ciutadania de Sant Cugat
- Crear un espai d'intercanvi, participació i integració de la gent gran a les activitats del teixit sociocultural de la ciutat
- Fomentar la participació activa i el voluntariat sociocultural de la gent gran en altres espais, entitats o col·lectius socioculturals de Sant Cugat
- Facilitar espais de trobada, relació, formació i lleure per a la gent gran
- Articular, motivar i dinamitzar un grup d'unes **200 persones** d'entre 55 i 75 anys amb disposició de realitzar activitats de formació participació, voluntariat i lleure
- Contribuir a l'alfabetització informàtica de la gent gran i al trencament de l'esclatxa digital
- Detectar les potencialitats personals més enllà de la vida laboral
- Generar aprenentatge continuat i el màxim de cooperatiu

- Evitar que les tasques de cura de persones grans o d'infants monopolitzin el temps lliure dels JJ
- Reforçar l'autoestima i la revalorització de les capacitats de cadascun, un cop finalitzada l'etapa laboral

Les diferents activitats que s'han realitzat són:

Excursions i caminades:

A proposta d'alguns dels membres dels JJ, sota el seu guiatge i amb el suport de l'equip tècnic de l'Ateneu, s'organitzen aquestes caminades un parell de dies al mes, generalment aprofitant la proximitat del Parc de Collserola, però també en altres zones on s'hi pugui arribar amb transport públic. L'objectiu d'aquestes caminades és promoure l'exercici físic i la mobilitat del col·lectiu i, per tant, s'intenta aconseguir que hi participin el major nombre de persones. Per aquest motiu, es proposen caminades de diferents dificultats i durades, que normalment acaben al mateix punt i a la mateixa hora per a fer un àpat, esmorzar o dinar, conjunt.

Caminades:

- 12-01-17 Caminada Camí dels monjos (34 assistents)
- 01-02-17 Caminada de Mongat a Badalona (31 assistents)
- 03-03-17 Caminada a l'Aplec de Sant Medir (17 assistents)
- 20-04-17 Caminada des del riu Besós fins l'Hotel Vela a Barcelona (39 assistents)
- 09-05-17 Caminada al Parc Agrari del Baix Llobregat (35 assistents)
- 08-06-17 Caminada per Montjuïc: Una Muntanya de Jardins (19 assistents)
- 12-09-17 Caminada Ermita de Sant Ramon (12 assistents)
- 25-10-17 Caminada de Castelldefels a Gavà per les platges del delta de Llobregat (45 assistents)
- 09-11-17 Caminada pel Parc de l'Espai d'interès natural de Gallecs (39 assistents)
- 29/11/17 Caminada per Collserola (33 assistents)
- 05-12-17 Caminada: Trinitat Vella, Vallbona, la Ponderosa i el Rec Comtal (10 assistents)
- 13-12-17 Caminada de Vilanova a Sitges (14 assistents)

Gràcies a la promoció d'aquestes caminades s'han anat creant alguns grups paral·lels que realitzen caminades més regularment als camins verds creats amb aquest fi.

Sortides Culturals:

A proposta dels tècnics de l'Ateneu i seguint indicacions i inquietuds dels membres dels JJ s'organitzen aquestes sortides culturals, tant a esdeveniments festius de Catalunya com a museus i patrimoni arquitectònic.

Sortides Culturals:

- 16-02-17 Visita: Astronomia a Sabadell (50 assistents)
- 09-03-17 Visita: Ruta Modernista per Sant Cugat (30 assistents)
- 28-03-17 Visita al Castell de Sant Marçal (19 persones)
- 21-06-17 Visita a la Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya (34 assistents)
- 27-06-17 Visita al Museu Marítim de Barcelona a Drassanes (30 assistents)
- 26-07-17 Visita al MNAC exposició Ismael Smith ANUL·LADA
- 21-09-17 Visita Ruta Modernista de Sant Cugat 2a visita (27 assistents)
- 11-10-17 Visita a la història Correus de Barcelona (25 assistents)
- 24-10-17 Visita al Recinte Modernista de Sant Pau (26 assistents)
- 23-11-17 Visita al Monestir de Pedralbes (32 assistents)

Sortides mixtes:

Altres anys, s'anaven intercalant sortides culturals i excursions de tot un dia, degut a desplaçaments més lluny i/o sortides més llargues. Enguany, com a novetat s'ha intentat combinar les sortides culturals amb caminades, de més o menys dificultat, compartint un dinar de germanor, aconseguint realitzar sortides de tot un dia.

- 24-01-17 Visita a Montserrat (45 assistents)
- 16-02-17 Visita a les colònies tèxtils Vidal (25 assistents)
- 23-03-17 Sortida Cultural. Gola de Ter i Pals (33 assistents)
- 04-04-17 Sortida al Lluçanès (32 assistents)

- 24-05-17 Sortida el Parc de les olors i Caldes de Montbui (31 assistents)
- 13-06-17 Sortida al Berguedà – Via Nicolau (28 assistents)
- 13-07-17 Camí de Ronda de Llançà a Port de la Selva (30 assistents)
- 27-09-17 Visita al Cim de les àligues (27 assistents)
- 19-10-17 Sortida al Santuari del Miracle i Solsona (30 assistents)
- 14-11-17 Excursió al Berguedà. Via Verda del Llobregat. Pont i església de Pedret. Bagà (38 assistents)

Aquest tipus de sortides han estat possibles gràcies a l'augment de membres del grup JJ, ja que els desplaçaments es realitzen sempre amb autocar i no amb cotxes particulars com es feia anteriorment.

Xerrades i conferències:

- 14-02-17 Exposició: “Por favor” a l'Ateneu a càrrec d'Isidre Marías
- 25-02-17 Calçotada Solidària dels JJ per a recollir fons per la Barcelona Màgic Line (més de 50 persones assistents)
- 17-05-17 Xerrada: “El futur de les pensions” a càrrec de Lluís Bonet president d'Òmnium Sant Cugat

Espai de Música i Cant:

Setmanalment, els JJ interessats en aquesta activitat realitzen el taller de música i cant en el que, amb l'ajuda d'una professora, adquireixen coneixements relacionats amb la música (història, estils, escriptura...), gaudeixen d'audicions i preparen i canten cançons a diferents veus.

Realitzen tres concerts l'any, una abans de les vacances de Nadal amb un concert de temàtica nadalenca. Un just abans de setmana santa. I per últim, realitzen un concert a final de curs per celebrar compartint amb amics, familiars, etc. tot el que han après durant l'any.

Enguany, la Coral dels membres del JJ, per tercer any consecutiu, ha participat en el concert del **CANTAGRANS!** “De Berlín al Paral·lel” celebrat el 21 de gener a l'Auditori de Sant Cugat. Aquest festival ja fa anys que es realitza, cada any en un espai diferent, i consisteix en reunir diferents corals de gent gran per realitzar un gran concert conjunt.

Trobades gastronòmiques:

Periòdicament i a petició dels membres dels JJ, es realitzen aquestes trobades en les que, un cop al mes es reuneixen en un restaurant de Sant Cugat per dinar tots junts. A part dels dinars que també es realitzen a les sortides mixtes. A més a més, englobem aquí les trobades gastronòmiques, en les quals es reuneixen la gran majoria de membres del grup, amb la calçotada solidària, per recollir fons per la Barcelona Magic Line, al febrer i revetlla popular de Sant Joan a la Plaça Octavià.

Bridge

La creixent demanda dels JJ d'augmentar la seva formació en aquest camp ha fet que es poguessin realitzar dos grups de joc segons el nivell.

Paral·lelament, d'ells ha sortit la proposta de trobar un espai on puguin jugar algun dia de la setmana fora de les hores formatives per a poder practicar i així augmentar el seu nivell de joc, alhora que es promou un lloc de trobada a la mateixa seu de l'Ateneu Santcugatenc.

Alfabetització informàtica:

S'organitzen cursos trimestrals de gener a març, d'abril a juny i d'octubre a desembre, de diferents especialitats informàtiques. Informàtica bàsica 1, 2 i 3, aplicacions per a l'ordinador o multimèdia i oci, amb l'objectiu de familiaritzar-se amb les noves tecnologies, conèixer i aprendre el funcionament dels programes bàsics, manipular arxius (textos, fotografies, música...), navegar per Internet i usar xarxes socials.

Per anar adaptant la formació a la realitat tecnològica del moment, s'ha ampliat aquesta formació a descobrir el funcionament de tauletes i mòbils per aconseguir que aquest col·lectiu estigui al dia de les noves tecnologies.

Promoció de la Salut:

Trimestralment s'organitzen diversos tallers dirigits al benestar i promoció de la salut de les persones grans. Aquests són loga Salut, loga per a gent gran i Gimnàstica Suau per a la gent gran.

A més a més, dins la programació habitual de l'Ateneu, hi poden trobar alguns grups de dansa dirigits més específicament a gent gran com és el country line dance, que s'adapta millor a la mobilitat d'aquesta franja

d'edat. Com a novetat d'enguany també s'ha programat el curs de dansa, la música d'ahir, per promocionar la mobilitat i dansa amb músiques que els hi puguin ser properes.

Per últim, s'ha enviat la informació als membres del grup quan s'han realitzat a Sant Cugat cursos de salut per gent gran a la ciutat.

Altres:

A banda de les activitats de formació, lleure i relació que s'organitzen, es treballa perquè els JJ s'impliquin en altres projectes, entitats o activitats del municipi, fomentant així la participació i voluntariat entre aquesta franja de població. Alguns exemples són el suport que els JJ poden donar a diferents activitats culturals de la ciutat com les jornades Patrimoni Viu del Museu de Sant Cugat o la implicació per ensenyar català a pares de nens i nenes nous de diferents escoles de Sant Cugat.

El primer que cal destacar és el número d'inscrits (207) al programa i el número de nous inscrits (100) aquests 2017. Cada any són més i, el que és més important, cada vegada són més actius al grup.

El nombre de participants a cada activitat és variable segons disponibilitat i interès i aquest any s'ha augmentat a unes 30 persones en totes les activitats. Destacar que les que tenen més èxit de participació són les sortides mixtes ja que inclouen una mica de cada i, per tant, genera un dia ben complet.

Sobre les activitats, es manté un número d'activitats elevat, amb propostes variades totes les setmanes i es comença a entreveure la demanda de fer coses als caps de setmana.

És important destacar que aquest 2017 s'ha treballat especialment per a la creació de xarxes de comissions que augmentin l'autogestió i disminueixin la dependència del grup als tècnics de l'Ateneu. La proposta ha tingut molt èxit i alguns dels JJ s'han implicat de forma intensa en el projecte i en l'organització d'activitats.

El funcionament en format d'assemblea ha permès als JJ, tant els que estan fortament implicats en l'organització d'activitats com els que no ho estan tant, opinar i fer propostes de forma activa.

Els JJ en xifres:

- Total JJ: **207** inscrits (142 dones i 65 homes) més uns 20 possibles JJ que estan en període de prova
  - Respecte l'any 2016 hi ha hagut un increment de 100 persones
- Caminades: 328 participants
- Sortides culturals: 273 participants
- Sortides mixtes: 319 participants
- Cant coral: 28 participants setmanals
- Àpats: 114 total participants dinars mensuals, 50 participants calçotada i 30 participants a la revetlla de Sant Joan
- Bridge: 20 participants setmanals (entre els dos nivells)
- Voluntariat: 15 participants setmanals
- Voluntariat ocasional: 30 participants

Tallers d'Estudi Assistit:

Tallers de suport a la tasca escolar per a alumnes d'ESO que es realitzen en horari extraescolar, l'objectiu és ajudar l'alumnat que ho necessiti a adquirir hàbits i tècniques d'organització i d'estudi, afavorir una actitud positiva vers l'aprenentatge, col·laborar en l'assoliment de les competències bàsiques en finalitzar una etapa educativa i promoure l'ús de la llengua catalana com a instrument per a la comunicació, l'aprenentatge i la cohesió social.

Amb aquests tallers de suport a la tasca escolar s'afavoreix el desenvolupament de les competències bàsiques vinculades a l'autonomia personal, es promou l'ús de tècniques i els hàbits d'estudi i s'incideix en les matèries de major dificultat de cada alumne.

Aquest projecte es realitza en col·laboració amb el Pla d'entorn de l'Ajuntament. Els alumnes venen derivats d'instituts i escoles diferents segons els criteris dels tutors i les sessions estan coordinades per voluntaris.

Amb aquest projecte es pretén que els alumnes derivats de les escoles i instituts puguin millorar l'èxit escolar i assolir uns bons resultats, unes competències i uns percentatges de graduació a 4t d'ESO similars als del conjunt de l'alumnat i una continuïtat d'estudis post-obligatoris.

Els tallers s'han realitzat durant el curs escolar, de novembre a juny, dos cops a la setmana, els dilluns i els dimecres en horari de tarda, un cop els alumnes han sortit de les seves respectives escoles. Aquesta periodicitat ajuda a assolir una continuïtat en el reforç i una generació d'hàbits d'estudi i treball en els alumnes. Els alumnes i les seves famílies han signat un compromís d'aprofitament del recurs, es porta un control d'assistència i s'ha informat les famílies i les escoles de les faltes no justificades.

Les sessions estan coordinades per voluntaris vinculats a l'entitat i que han manifestat una disposició a realitzar aquestes tasques. Durant l'any 2017 hem comptat amb 5 voluntaris, aquests han signat un compromís en compliment de la normativa que estableix la llei del voluntariat. També han assistit a una jornada de formació específica i bàsica i han demostrat tenir aptituds, actituds i habilitats per desenvolupar la tasca acordada.

Cada trimestre, els responsables del projecte, així com els responsables de l'entitat, es reuneixen per avaluar el funcionament del programa, a més a més, es realitzen reunions de coordinació amb les escoles o, en alguns casos, les valoracions es fan a través d'informes enviats per correu electrònic.

Aquesta avaluació trimestral és un espai de millora en què es comparteixen les bones pràctiques i les pràctiques a evitar. També es busquen possibles relacions entre els projectes i es valora la tasca dels diferents voluntaris.

De forma anual, es realitza una valoració del projecte a gran escala. Els voluntaris tenen l'oportunitat de valorar el programa de voluntariat de l'Ateneu Santcugatenc i de fer propostes de millora en tots els sentits.

L'organització de l'entitat pot, en aquest moment, conèixer de primera mà com està funcionant el voluntariat a l'entitat, així com agrair la feina als voluntaris de forma directa.

S'ha atès un total de **52 alumnes**

Els tallers d'estudi donen sortida a alumnes de cinc escoles del municipi que, o no compten amb TEA, o no tenen prou places per absorbir tota la demanda d'alumnes que necessiten aquest recurs: IES Arnau Cadell, Escola Pureza de María, Escola Avenç, Escola Viaró, Col·legi El Pinar de Nuestra Señora.

Llengua catalana i acollida

Català per a tothom:

Aprenentatge de la llengua, acollida lingüística, integració i foment de l'ús del català.

Català per a tothom és el projecte de l'Ateneu que concentra les diferents activitats que desenvolupa l'entitat, per fomentar l'ús social de la llengua catalana entre la ciutadania nouvinguda a través de la formació en competències lingüístiques bàsiques. L'Ateneu vol facilitar, a través d'aquest projecte, la plena integració de la ciutadania nouvinguda i la promoció i defensa de la llengua, la cultura i les tradicions de Catalunya.

L'oferta de l'Ateneu en aquest sentit no busca només l'aprenentatge d'una llengua sinó proporcionar una eina d'acolliment social, mitjançant l'apropament als usos, tradicions i entitats culturals del municipi. Es fomenten activitats i programes per a la integració que compten amb més d'un centenar de participants. L'acollida de la programació trimestral ha estat molt satisfactòria i amb excel·lents resultats.

Les diferents activitats que formen part del projecte Català per a Tothom són: 1. Conversem en català, 2. Cursos de llengua catalana, 3. Programa d'activitats culturals (PAC), 4. PractiCAT i 5. Espai d'acollida lingüística

Gràcies a aquestes activitats, l'Ateneu forma part des del 2010 del Cens d'entitats de foment de la llengua catalana de la Generalitat de Catalunya (Resolució CLT/1851/2011, de 13 de juliol DOGC núm. 5930, de 28.07.2011).

Des de l'any 2008, L'Ateneu compta amb un conveni de col·laboració amb el Consorci per a la Normalització Lingüística i dona suport al programa *Voluntariat per la llengua*. Des de l'Ateneu es facilita la informació del programa a les persones interessades a fer de voluntaris, o es fan crides en aquest sentit entre els seus usuaris i, a més, s'informa tots els alumnes que passen pels cursos de català de la possibilitat de fer d'aprenents o voluntaris en les deu sessions de conversa que ofereix el programa.

Arran de l'augment de la demanda de cursos de català inicial (A1) per part de persones nouvingudes, i tenint en compte la nova llei d'acollida -Decret 150/2014 publicada el 18 de novembre de 2014 pel Departament de Benestar Social i Família- s'han adaptat els cursos en nombre d'hores, contingut i certificació, a la nova normativa, i des del juny de 2015 s'ha ampliat la col·laboració amb el CNL amb un altre conveni amb el SLC que ens permet coordinar els cursos de català inicial que realitza l'Ateneu, amb la idea que els alumnes, un cop finalitzat el curs inicial, i prèvia validació de coneixements i certificació, puguin seguir la seva formació en l'aprenentatge de català assistint als cursos B1, B2 o B3, que ofereix el SLC del CNL. D'aquesta manera els alumnes poden tenir la possibilitat de seguir tot el circuit d'aprenentatge i se'ls orienta en aquest sentit.

Alguns alumnes que no necessiten tenir certificació oficial i volen continuar amb l'aprenentatge de la llengua i la cultura catalanes d'una manera més distesa, poden continuar assistint a les classes que organitza trimestralment l'Ateneu en els grups de Conversa, de continuació o Català escrit.

Les actuacions compten amb professionals que coordinen el projecte, altres que imparteixen les classes, però també amb voluntariat que col·labora en l'acompanyament de les activitats, i que a més, també dinamitza grups de conversa en català, en especial per a famílies nouvingudes o per a joves en edat escolar (ensenyament secundari obligatori) i de diferents orígens que manifesten dificultats en les competències lingüístiques en català, cosa que dificulta el seu aprenentatge i la seva integració social.

Les col·laboracions dels voluntaris es realitzen de manera setmanal en les sessions de conversa i l'acompanyament a les activitats es realitza de manera periòdica.

Tal com estableix la Llei del voluntariat 25/2015, del 30 de juliol, l'entitat i els voluntaris formalitzen un compromís per escrit que reflecteix el caràcter voluntari i altruista de la relació, amb les funcions i tasques acordades per a cada un dels projectes, la formació fixada com a necessària per l'entitat i l'existència d'una assegurança per al voluntari. Així també, en l'esmentat contracte hi queden reflectits els drets i deures tant de l'entitat com dels voluntaris que estableixen els articles del 9 a l'11 de la Llei de Voluntariat.

Treball en xarxa: la Comissió municipal de català:

L'any 2014 es va crear una Comissió municipal de català. S'havia detectat la manca d'un mapa general del municipi que recollís l'oferta de cursos i activitats relacionades amb la llengua catalana, a partir d'aquesta necessitat, es va iniciar aquesta comissió de treball municipal en què hi participen serveis i institucions establertes al municipi que treballen per al foment, coneixement i ús de la llengua catalana com a finalitat pròpia. Aquesta comissió està formada per entitats com Creu Roja Sant Cugat-Rubí, Càritas, L'Ateneu Santcugatenc, a més del SLC, i les tècniques responsables del Pla d'Entorn, Educació i de Polítiques socials de l'Ajuntament de Sant Cugat del Vallès. A partir de l'any 2017 s'ha incorporat a la comissió l'Escola d'adults, ja que han començat un curs d'alfabetització en català que ha representat el primer pas del circuit per alguns dels alumnes nouvinguts.

Aquesta comissió es reuneix periòdicament per tal de desenvolupar els objectius establerts i anar concretant les diferents propostes. S'editen, de manera trimestral, uns díptics amb la informació conjunta de tota l'oferta de cursos de català que es poden trobar al municipi i les activitats relacionades.

La comissió està en contacte també amb la Xarxa d'entitats del barri de Sant Francesc, barri amb un gran índex d'immigració. Des d'aquesta xarxa s'ha demanat en més d'una ocasió la col·laboració de la comissió en diferents actuacions relacionades amb la integració a través de la llengua catalana, i s'han elaborat diferents propostes destinades a la participació i la integració de la gent del barri.

Els objectius generals de la comissió se centren a establir i consolidar un espai de treball i coordinació conjunt, amb la finalitat de fomentar l'ús i el coneixement de la llengua catalana al municipi, així com a anar construint el mapa general de tota l'oferta de cursos i activitats de foment de l'ús del català que ja existeixen a la ciutat, amb la idea de detectar les mancances i evitar duplicitats d'oferta, i així poder coordinar i difondre les accions que en aquest sentit es desenvolupin a la ciutat. A més a més, es busca treballar conjuntament un posicionament unificat pel que fa a la immersió lingüística i a la situació de la llengua catalana al municipi.

Des de la comissió s'han programat diverses activitats conjuntes amb els alumnes que formen part de totes les entitats i estaments que hi participen i que han donat visibilitat i reconeixement al projecte. Es tracta d'activitats culturals i de Coneixement de l'entorn, també s'organitza una trobada anual en un lloc emblemàtic de la ciutat amb molt bona participació.

Activitats que s'inclouen en el projecte Català per a tothom

Conversem en català:

Des de 2010 l'Ateneu col·labora de manera voluntària amb el Pla d'Entorn de l'Ajuntament de Sant Cugat en l'organització, a diferents escoles, d'activitats per a la pràctica i el foment de l'ús del català entre els pares i mares d'alumnat nouvingut. S'organitzen grups de conversa de nivell elemental a les escoles L'Olivera i Gelbert d'Orlach durant els mesos escolars; entre gener i maig, i entre octubre i desembre, i en horari de primera hora del matí o de la tarda per coincidir amb l'hora d'entrada i de recollida dels infants; espais de conversa inicial que es realitzen en les mateixes escoles per facilitar l'assistència de les famílies, ajudar-los en la seva integració i donar-los una porta d'entrada a la ciutat a través de la llengua i d'activitats relacionades. Les sessions es coordinen des de l'Ateneu i estan dinamitzades per voluntaris de l'entitat.

Aquest projecte té l'origen en una demanada del Pla Educatiu d'Entorn de l'Ajuntament de Sant Cugat i es realitza amb la coordinació conjunta de l'Ateneu Santcugatenc i la Creu Roja Rubí-Sant Cugat. L'any 2017 s'hi van implicar **2 escoles, 8 voluntaris, i 40 pares, mares i familiars** de procedències diverses han participat del projecte.

La inscripció és gratuïta per als participants i es creen grups petits per facilitar l'aprenentatge, la conversa, tertúlia o debat dinamitzat per un voluntari. La idea és plantejar les sessions de conversa de la manera més dinàmica possible, buscant els interessos dels alumnes, transformar les sessions de conversa en temàtiques i comptant amb la participació de membres de les escoles que puguin anar a explicar aspectes concrets del funcionament, o membres de l'AMPA que puguin aportar les seves experiències, per anar enriquint així les sessions amb nou vocabulari i nous

coneixements d'una manera pràctica i distesa. A part d'una introducció a la llengua catalana, les sessions esdevenen un espai de relació entre les famílies en l'entorn de l'escola dels seus fills, aquesta experiència ha resultat molt positiva en tots els anys en què s'ha realitzat.

Cursos de llengua catalana:

Els cursos de llengua catalana de l'Ateneu tenen la intenció d'apropar la llengua i promoure'n l'ús social a través d'un projecte d'integració que segueix un camí previ i fins i tot paral·lel al seu aprenentatge formal i normalitzat. Aquest projecte va començar l'any 2008 i des de llavors s'han pogut augmentar el nombre de grups, passant de dos a quatre, o sis cursos trimestrals. Els cursos són impartits per una llicenciada en filologia catalana i es divideixen en nivells i tipologies diferents.

- Català inicial (A1):

El nivell inicial és el curs més elemental i està adreçat a persones novingudes i que no parlen ni entenen el català, s'ofereix de manera intensiva en blocs de 45 hores tal com estableix la llei d'acollida. Es basa a donar eines i recursos bàsics i sobretot pràctics per desenvolupar-se en català en situacions quotidianes i facilitar eines d'integració en la vida social i cultural del municipi i assolir els coneixements mínims per validar el primer certificat.

Des del 2015, i arran del conveni de col·laboració amb el SLC, els cursos de nivell inicial A1 impartits a l'Ateneu són validats i els alumnes poden obtenir una certificació oficial. El motiu del conveni és promoure l'ús social del català i amb aquesta finalitat col·laborar en l'organització i realització de cursos adreçats a persones i col·lectius d'immigrants que no coneixen la llengua catalana, com a recurs bàsic de cohesió social, i facilitar així la seva inserció social i laboral.

Aquests cursos de nivell A1 es coordinen i s'imparteixen a l'Ateneu amb personal propi i reben el suport i la supervisió del SLC. Les proves que realitzen els alumnes un cop acabat el curs estan revisades i validades, així com els certificats que l'Ateneu els expedeix.

Una altra finalitat del conveni de col·laboració és facilitar l'accés dels alumnes a una formació més reglada com la que ofereix el SLC, quan es dona als alumnes els resultats de les proves també se'ls fa una recomanació de seguiment i se'ls adreça a un dels nivells oficials que s'imparteixen al SLC, aquesta recomanació de seguiment està coordinada amb el mateix SLC amb la finalitat de facilitar la orientació dels alumnes i serveix ja d'entrada a aquesta formació.

El SLC i l'Ateneu estan en contacte permanent i estan informats dels cursos que ofereixen i dels horaris, per poder oferir així una informació actualitzada a totes els demandes. Des del SLC es deriva a l'Ateneu els usuaris amb perfil de català inicial, i des de l'Ateneu es deriva al SLC usuaris que demanin nivells més avançats de català amb certificació oficial. Així mateix, els alumnes de català inicial de l'Ateneu són orientats cap al SLC un cop han assolit el nivell A1.

Es fa un seguiment de l'itinerari dels usuaris i a partir dels bons resultats d'aquesta col·laboració amb el SLC a través del conveni, aquest es va ampliant any rere any i l'actual serà vigent fins al 31 d'agost del 2018.

- Català escrit:

Aquest grup està adreçat a persones que ja parlen català però que no el saben escriure, tant si són nouvingudes o catalanes, està estructurat en dos nivells i els continguts corresponen al nivell B. En algunes ocasions els assistents al curs, i un cop finalitzat, s'han presentat de manera lliure a les proves de català de nivell B de la Secretaria de Política Lingüística, des de l'Ateneu s'informa els usuaris del cursos de català de l'existència i possibilitat dels exàmens lliures, així com de les dates de preinscripció. Per aquest grup utilitzem els manuals *Curs de llengua catalana. Nivell B*, de la Generalitat de Catalunya. Aquests materials es proporcionen als alumnes i estan inclosos en el preu inicial del curs.

Des del gener fins al desembre de 2017 **142 alumnes** es van inscriure als diferents cursos de llengua catalana de l'Ateneu.

El PractiCAT:

El PractiCAT és una més de les diverses expressions de les accions empreses per l'Ateneu que volen fomentar l'ús del català entre els diferents sectors de població de Sant Cugat. En aquest cas, es tracta d'oferir un espai de llengua i tradició, amb recursos lingüístics, vocabulari senzill i de fàcil comprensió per a les persones novingudes que no dominen la llengua catalana, i alguns consells per a aquells que, tot i saber-ne, en volen aprendre més o corregir errors. També hi ha un espai destinat a explicar diferents tradicions i costums propis de Sant Cugat i de Catalunya.

L'activitat es desenvolupa mitjançant les eines que ens ofereixen les noves tecnologies i és distribuït a través de la nostra pàgina web www.ateneu.cat dintre de la secció Català per a tothom.

A més, aquestes fitxes són utilitzades pels nostres voluntaris/es lingüístics com a material de recurs així com pels professors/es dels cursos de català de l'Ateneu. Hi ha també habilitat a l'aula un espai PractiCAT, on es van penjant els continguts, tradicions del mes, frases fetes, dubtes, etc., i que es van actualitzant de manera mensual. Els alumnes reben també la informació com a material a treballar a les classes, en els grups de Català inicial es treballen especialment les tradicions i festes locals com per exemple el Tió, la Castanyada, Sant Jordi, Sant Medir, etc., així com les situacions comunicatives i el vocabulari. En grups més avançats s'hi afegeixen refranys i frases fetes i dubtes freqüents.

A partir d'aquest any 2018, i coincidint amb un canvi de la web de l'entitat, l'espai PractiCAT també es remodelarà. Se centrarà a informar de diferents recursos útils per a l'acollida lingüística, però també altres recursos de nivells més avançats per facilitar la consulta i l'aprenentatge de la llengua en qualsevol nivell. També hi haurà un espai per a les tradicions santcugatencques i de Catalunya.

Programa d'Activitats Culturals (PAC):

Proposem tot un seguit d'activitats mensuals per apropar la població nouvinguda, i tot aquell que hi vulgui participar, a activitats, iniciatives i recursos de la realitat social i cultural del nostre país i ciutat. Aquesta activitat es va iniciar el curs 2008-09 i té com a objectiu facilitar la participació, convivència i plena integració de la ciutadania nouvinguda a partir d'iniciatives lúdiques i culturals compartides amb tota la població i que tenen el català com a llengua vehicular. Els participants han valorat molt positivament les activitats proposades.

Les activitats es plantegen de manera oberta a tot el municipi i es creen grups, que amb l'ajut i dinamització d'un monitor/a, visiten i participen a diferents activitats del calendari festiu de la ciutat, altres entitats o els museus i el patrimoni arquitectònic i natural de Sant Cugat. També s'organitzen presentacions de llibres, xerrades o tallers relacionats amb les tradicions o la cultura catalana. A aquestes activitats s'hi ha afegit també les de Coneixement de l'entorn ja que es detecta una necessitat en aquest sentit sobretot en la població nouvinguda. En aquesta línia s'ha acompanyat els assistents a les biblioteques, als Mercats i equipaments municipals, d'aquesta manera els participants han conegut els serveis i hi han interactuat per tal d'establir-hi un primer contacte, sempre acompanyats per monitors que els han ajudat i facilitat l'accés ja que molts d'ells els utilitzaven per primera vegada.

La llengua vehicular de l'activitat i del material que es distribueix és exclusivament el català, i a més es fomenta el debat i tertúlia sobre el taller, l'activitat, entitat o institució visitada i es fomenta i facilita la participació posterior dels usuaris de manera estable, si així ho volen. Les activitats poden acabar esdevenint una porta d'accés a espais plenament normalitzats i concorreguts per tota la ciutadania facilitant la convivència i integració de tots els col·lectius.

S'ha participat també a diferents activitats del calendari festiu de la ciutat, altres entitats o els museus i el patrimoni arquitectònic i natural de Sant Cugat. Algunes de les activitats que s'hi realitzen són: Ruta pels Pessebres de les finestres de Sant Cugat, Visita al Museu de Sant Cugat, Biblioteca, Assaig de Castellers, Diada de Sant Medir, Presentacions de llibres, Diada de

St. Jordi, Bastoners de Sant Cugat, Balls de plaça, Pi d'en Xandri, Visites comentades a exposicions fotogràfiques de Cultura Tradicional, Visita comentada a la Vila Medieval, Taller de dansetes catalanes, Sortides al Teatre amb l'Aprupa Cultura, Trobades dels alumnes de català del municipi, Contes de Nadal, Passejades pel Collserola, etc.

Espai d'acollida lingüística:

L'Espai d'acollida lingüística és una activitat que vam encetar el mes de novembre de 2016 amb molt bona acollida i que ha estat funcionat tot l'any 2017 i continua el 2018. L'objectiu d'aquest espai és facilitar i garantir en qualsevol moment el primer contacte amb la llengua catalana a la població nouvinguda, i informar-los dels serveis i recursos útils per a la seva integració. L'espai està pensat en format d'una trobada setmanal d'una hora i mitja de manera continuada, de gener a juny i d'octubre a desembre.

Cada trimestre ens trobem amb persones nouvingudes que arriben un cop els cursos trimestrals estan començats i ja no es poden encabir en cap grup inicial d'aprenentatge de la llengua. Sovint aquests nouvinguts mostren la necessitat de trobar un espai per començar la seva integració i manifesten que les classes de català serien una bona porta d'entrada per a ells. Per aquest motiu vam iniciar aquest espai d'acollida lingüística, un espai de conversa inicial on els nouvinguts s'hi poden incorporar en qualsevol moment, que els serveix de preparació per a començar el curs de català inicial el següent trimestre i així incorporar-se al circuit d'aprenentatge de la llengua i la cultura catalanes.

Així mateix, els usuaris de l'espai estan informats de les activitats culturals programades a l'Ateneu i de les activitats de la Comissió municipal de català, a totes aquestes activitats hi poden assistir conjuntament amb la resta d'alumnes i usuaris dels cursos de català.

Se'ls facilita també la informació de tota l'oferta de cursos i activitats relacionades amb la llengua i la cultura catalanes, tant els que s'ofereixen a l'Ateneu com els que s'ofereixen a la resta del municipi.

Es compta amb material bàsic per a un primer contacte amb la llengua, materials per aprendre català, com diàlegs senzills i vocabulari bàsic sobre aspectes de la vida quotidiana, i altres recursos per a l'acolliment lingüístic, així com el Cercador de recursos per a l'aprenentatge: Parla.cat.

Es presenta el català coma llengua d'acollida amb informació bàsica sobre la llengua i la societat catalanes, la situació geogràfica de Catalunya, les llengües oficials que s'hi parlen i la llengua catalana vista des d'altres llengües.

Hem detectat una demanda en una franja d'edat concreta, entre 14 i 18 anys, són joves nous que s'incorporen al sistema d'escolarització obligatòria amb la manca de desconeixement de la llengua catalana, l'espai està pensat per ajudar-los en aquesta competència d'una manera dinàmica, per ajudar-los a conèixer i practicar les situacions comunicatives bàsiques i adquirir vocabulari.

Durant l'any 2017 es van organitzar tres grups a l'espai d'acollida lingüística, dos dels quals per a joves de 14 a 18 anys. Hi van **participar 7 voluntaris i 36 aprenents** han aprofitat les sessions amb una valoració molt positiva, tant per part dels voluntaris com dels aprenents.

L'EcoAteneu: Sensibilització ambiental i sostenibilitat

Mercat de Pagès:

L'Ateneu Santcugatenc proposa, cada segon i últim dissabte de mes, entre les 9h i les 14h a la plaça de St. Pere, el Mercat de pagès, mercat de productes procedents de l'agricultura i l'artesanía ecològiques.

Seguint la iniciativa dels agromercats catalans i les Cooperatives de consum ecològic de Sant Cugat, el mercat pretén ser un punt de trobada, sense intermediaris, entre productors agroecològics i consumidors per tal de fer arribar a tots els ciutadans un tipus de producte de qualitat, respectuós amb el medi ambient i que promogui models socials més justos.

El model de consum que es vol promoure amb els mercats de pagès, és anomenat consum responsable ja que actua en varis àmbits: elimina els increments del preu que imposen els intermediaris en la distribució del producte i promou el consum de productes que respecten l'entorn i el cicle de producció natural, fet que suposa el recolzament als productes locals i de temporada.

Entenem que és important recolzar els productes ecològics, artesanals i locals, actuant fonamentalment en dos vessants: la promoció del seu consum de manera responsable i la difusió dels beneficis que aquests tenen tant per la nostra salut com pel medi ambient.

Promovent el consum responsable de productes que no han utilitzat elements químics, OGM o hormones en el seu creixement o manufactura afavorim el reforçament d'un mercat econòmic, cada cop més estès, que no es basa tan sols en el lucre sinó que abandera criteris de justícia social i protecció del medi ambient.

La difusió dels beneficis que aporta el consum de productes agroecològics és imprescindible per animar als ciutadans a fer petites accions individuals que impliquin el respecte cap a la natura i la seva salut.

Els nostres productors són ecològics i/o artesans i intentem que l'oferta sigui de proximitat i variada com per poder omplir un cistell bàsic.

Actualment si poden trobar les parades de: Rebrot Pagès (Horta i fruita), L'Hort d'en Pau (Horta i fruita), Embotits Casanovas (Embotit), Formatge Mas el Garet (Formatge de cabra), Embotits Can Gori (Embotit), Formatgeria La Cleda (Formatge d'ovella), Biodelicies (Pa i dolços) , Olis Bellaguarda (Oli), Vins Torre de Selma (Vi i mel). Aquests productors poden veure ampliat tant per parades de caire puntual o temporal com per nous paradistes que es volen donar a conèixer a través del nostre Mercat.

L'any 2017 vàrem iniciar dues noves activitats:

- Els EcoTast, que pretenen presentar diferents productors ecològics per facilitar el contacte directe amb els consumidors, conèixer els seu model productiu, sensibilitzar sobre la necessitat d'un consum i una producció responsable i sostenible i també, poder tastar aquests productes. Els Ecotastos es realitzen a la Sala d'Actes de l'Ateneu, són gratuïts i se'n organitzen un el mes durant tot el calendari escolar habitualment els dijous al vespre.

- Les Descobertes Sostenibles, són una proposta per realitzar els dies de Mercat que ens permeten conèixer productors que tot i no tenir presència permanent al Mercat de Pagès poden interessar al públic habitual així com sensibilitzar amb el consum de productes ecològics i respectuosos amb el medi ambient.

Enguany a més volem recuperar la programació estable d'activitats dins el mercat que aportin coneixements sobre l'àmbit de l'agroecologia i el consum responsable potenciant-ne la participació i la divulgació. La idea és crear un espai dins del mercat que tingui com a objectiu divulgar els diferents processos artesans que porten a la producció de molts productes que consumim. Tallers sobre la producció de vi, la premsa natural d'oli, el molí fariner... Amb aquest seguit d'activitats es busca arribar a un públic, que vulgui descobrir els antics processos artesanals que a dia d'avui s'estan recuperant per diferents productes artesanals i/o agroecològics.

Horts Urbans:

El 9 de setembre de 2016 l'Ateneu va presentar a l'Ajuntament de Sant Cugat la documentació necessària per optar a la utilització temporal de terreny **Amposta sud** com a horts urbans en el marc del programa Cultiva't.

En data 22 de novembre del mateix any la Junta de Govern Local adoptava l'acord d'adjudicar els terrenys d'Amposta sud a l'Ateneu Santcugatenc.

Amb els horts del carrer Amposta, els nostres objectius són crear un espai on a més de transmetre i fomentar l'autoconsum ecològic, es realitzi activitats en comunitat on les decisions siguin preses de manera assembleària, aquest fet fomentarà un sentiment de comunitat i de pertinença al projecte, que ajudarà a que els horts funcionin de manera més òptima.

La distribució prevista inicialment és la de 14 horts de 48m², 7 horts de 38m², i dos horts comunitaris de prop de 100m².

El sorteig dels horts es va fer l'11 de maig del 2017 i el 23 de juny del 2017 s'entreguen les claus a les persones que han obtingut una parcel·la al projecte de l'hort comunitari de l'Ateneu i que respon als següents objectius:

- Promoure l'acció col·lectiva i comunitària
- Afavorir la participació i el compromís amb la terra i amb un grup de santcugatencs des de la confiança mútua.
- Generar espais formatius i d'aprenentatge sobre l'agricultura ecològica des d'un model comunitari i relacional.
- Prendre decisions de manera assembleària.
- Promoure canvis d'actitud entre els santcugatencs en relació a les relacions comunitàries, en el consum energètic, en l'alimentació saludable, en l'oci constructiu, que permetin el desenvolupament just, equilibrat i sostenible del nostre planeta, amb la consegüent millora psicosocial i ambiental en el nostre municipi.

El grup ha resultat ser força variat i a la vegada molt dinàmic. Des d'un inici s'han creat diverses comissions com compostatge, finances, eines comunes, que funcionen força bé.

També vam estimar necessari destinar una partida econòmica important per tal que tothom pogués començar amb les eines necessàries, que al ser força voluminoses i tècniques, solen ser cares, així vam projectar una sèrie de compres comunes d'eines que ens asseguressin un estalvi econòmic per cada hortolà. Això també va passar amb la llaurada per passar el motocultor, pagat de manera comuna pels mateixos usuaris.

També s'han plantejat perquè tots els hortolans tinguessin coneixements comuns, una sèrie de formacions mensuals enfocades a millor la fertilitat del sòl, el creixement de les plantes, el recurs de l'aigua i les possibles malalties que es poden controlar.

- Formacions: durant el 2017 s'han fet les formacions que detallem a continuació i es preveuen algunes més per l'any 2018:

1. Plagues i malalties (dissabte 7 d'octubre).
2. Prevenció, cura i control dels horts (21 d'octubre).
3. Compostatge (11 de novembre): creació d'una comissió per tal d'organitzar el curs i muntar els compostadors el mateix dia de la formació (hi ha programada el març del 2018 una formació per muntar un compostador).
4. Disseny d'espais comuns (16 de desembre).

Formació prevista pels propers mesos:

5. Taller de planter (febrer 2018).
6. L'hort d'estiu (aquesta formació és podria fer coincidir amb l'entrada dels nous usuaris d'Amposta Nord)
7. Sessió d'ajuda i control de les parcel·les (amb la mateixa gestió de l'Ateneu pretenem ser una ajuda continua i permanent per als hortolans i Hortolanes).

Durant aquestes formacions, la persona encarregada de dinamitzar els horts per part de l'Ateneu agafa apunts i fa resums per tal de facilitar la comprensió als assistents, deixar-ne constància escrita i generar un arxiu amb els recursos apresos.

- Assemblees: s'han fet un total de 4 assemblees (juny, juliol, setembre i novembre): es decideix fer assemblees generals cada dos mesos a no ser que hi hagi alguna urgència.

A la primera assemblea és creen 5 comissions: comissió reg, comissió gestió del sòl, comissió eines comunes, comissió adob i palla i comissió tresoreria.

- Al juliol es fa l'adquisició de les eines i més endavant s'instal·len estanteries i taquilles a la caseta dels horts.

- Es fa la primera neteja a fons a l'agost.

- Al setembre s'instal·la la pèrgola i es proposa en l'assemblea plantar una planta trepadora per fer ombra i poder disfrutar d'un espai comú exterior.

- Al novembre es contracta per part de l'Ateneu un servei de neteja per l'interior de la caseta que ve dos vegades a la setmana.

- Proposem per assemblea fer formació i taules de planter i anar a llarg termini cap a autosostenibilitat.

- Els hi entreguem i fem formació d'acord amb un calendari de cultius de tot l'any.

- Els hi entreguem apunts sobre els principis bàsics per tal de mantenir un hort ecològic urbà (rotacions, biodiversitat i autosuficiència).

- Els hi facilitem apunts sobre fertilitat i compostatge.

- Es comunica als hortolans que poden accedir a l'hort amb bicicleta i es facilita un aparcament de bicicletes a l'exterior de l'hort. Posem sobre la taula fer l'aparcament a dins dels horts.

- Tenim com a feina pendent i permanent, arreglar els marges de totes les parcel·les.

- Proposta d'ocupació de la parcel·la comunitària en benefici d'una persona derivada de serveis social amb formació d'horticultura.

- Els hi facilitem una guia pel reg durant les vacances d'estiu.

- Comuniquem la importància del compostatge comú, de reciclar tot el rebuig orgànic generat pels horts i aprofitar-lo com a fertilitzant orgànic.

- Fem difusió i fomentem la participació en els cursos de l'oficina sostenible de l'Ajuntament

Ateneu Santcugatenc
Avinguda de Gràcia, 16
08172 Sant Cugat del Vallès
936 745 195
www.ateneu.cat
institucional@ateneu.cat

- Fem difusió i fomentem la participació en altres activitats del mateix caire

Actualment la distribució dels horts és de la següent manera:

21 parcel·les individuals
4 persones gestionant una parcel·la comunitària
1 parcel·la comunitària a disposició

El 16 de maig de 2017 l'Ateneu presenta sol·licitud per a la gestió dels terrenys **Amposta Nord**, d'aquesta manera poder realitzar una gestió conjunta i unificada dels dos espais. La Junta de Govern de l'Ajuntament de Sant Cugat aprova la cessió d'aquests terrenys a l'Ateneu el 18 de juliol. Aquestes noves parcel·les no entraran en funcionament fins la primavera del 2018.

Ateneu Santcugatenc
Avinguda de Gràcia, 16
08172 Sant Cugat del Vallès
936 745 195
www.ateneu.cat
institucional@ateneu.cat

Mercat de 2a mà:

Aquest Mercat va dirigit a les famílies de Sant Cugat que vulguin donar una segona oportunitat a aquells aparells, roba, joguines, accessoris... que ja no utilitzen i els volen vendre o intercanviar.

Vol promoure el consum responsable, la reutilització i la reducció de residus.

Tots els mercats de 2a mà s'han celebrat a la rambla del Celler en dissabte. L'horari ha variat segons l'època de l'any fent-los de matí i tarda el de maig i octubre i només de matí el març i novembre.

Els mercats del 2017 han estat:

11 de març 89 parades

27 de maig 91 parades

14 d'octubre 65 parades (menys parades per la coincidència d'una carpa publicitària a rbla. del celler

25 de novembre 65 parades (menys parades per la coincidència amb la R-Festa)

Margarida Cleris Collelledemont

Presidenta

Sant Cugat del Vallès, 26 de febrer de 2018